A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. ÁPRIL 9-ÉN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA

BALOG AMBRUS,

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1896. — 604.

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. ÁPRIL 9-ÉN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA

BALOG AMBRUS,

EGYHÁZMEGYEI FŐJEGYZŐ.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1896. — 604.

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1896. ÁPRIL 9-ÉN

NAGY-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Széll Kálmán esperes és *Tisza Kálmán* egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Balog Ambrus	Tisza István
Márk Ferencz	dr. Balogh Elek.
Böszörményi Lajos	
Sipos Imre	
Hajdu Elek	

II. Jegyzők:

Balog Ambrus lelkészi, — Hadházy Kálmán világi részről.

III. Számvevőszéki tagok:

Szikszay Lajos, Márk Ferencz, Borbély László és Bagdi János ugy is mint egyházmegyei pénztárnok.

IV. Lelkészek:

Csiha Márton erdőhegyi, Kolumbán Áron kötegyáni, Pató Károly körösszeg-apátii, Kozma Zsigmond mező-sasi, Szücs József feketegyar-

mati, Onodi Sándor mezőgyáni, Boros Gábor árpádi, Szabó István geszti, Miklósi Béla erdő-gyaraki, Fogarassy Bálint radna-lippai, Bán József nagyzerindi, Bódog János bajji, Bethlendi Sándor tamásdai, Kis György szakáli, Budai János berek-böszörményi, Szondy Géza szentleányfalvai, Szabó József boros-sebesi lelkésztársak.

V. Tanitói testület képviselője:

Varga Károly ágyai tanitó.

VI. Egyházak világi képviselői:

Szathmári Zsigmond, Bereczki Imre Nagy-Szalontáról, Keztyüs Lajos Sarkadról, Sántha Gábor Erdő-Gyarakról, K Deák Ferencz Mező-Gyánból, Nagy János Gesztről, Magyari Mihály Tamásdáról, Váczi Sándor Vadászról, Gál György Komádiból,

---

Egyházmegyei bizottságok kimutatása a 8. sz. végzés értelmében:

Lelkész-gyámintézeti választmány:

Ercsei Sándor elnök, Hadházy Kálmán jogtudó, Márk Ferencz pénztárnok, Széll Kálmán, Balog Ambrus, Böszörményi Lajos, Nagy Imre, Tisza István.

Tanügyi bizottság:

Széll Kálmán elnök, Kozma Zsigmond jegyző, Balog Ambrus, Márk Ferencz, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Sipos Imre, Hajdu Elek, Bagdi János, Miklósi Gyula, Szondy Géza, Szentandrási Kálmán, Szőke János, Szabó József, Kapéri Károly, Váczi Sándor.

Számvevőszék:

Márk Ferencz, Bagdi János, Hadházy Kálmán, Márton István, Szikszay Lajos, Borbély László, Szathmári Zsigmond.

Közalapi bizottság:

Dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos. Póttag: Hadházy Kálmán.

Missziói bizottság:

Balog Ambrus, Márk Ferencz, Nagy Imre.

Vasárnapügyi bizottság:

Balog Ambrus, Nagy Imre, Márk Ferencz, Sántha István, dr. Balogh Elek, Hadházy Kálmán, Szikszay Lajos.

Szavazatbontó bizottság:

Széll Kálmán, Ercsey Sándor, dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos.

Egyházmegyei egyházi értekezlet:

Elnök: Széll Kálmán és Sántha István. Jegyző és pénztárnok: Ónodi Sándor. Könyvtárnok: Böszörményi Lajos.

Széll Kálmán esperes a következő magasan szárnyaló, buzgó alkalmi imát mondotta:

Imádandó Isten! Téged keres a mi lelkünk! Hozzád száll hálaadó imánk! mert Te vagy az erőnek, a kegyelemnek, az áldásnak egyedüli és örök kutfeje!

A te erődet, a te kegyelmedet, a te lelked áldó segedelmét látjuk óh Uram! a nagy természetben, mely a tél álmából tavaszi ébredésnek indult . . . . . Érezzük Uram! hogyha Te, a te lelkedet kibocsátod: mindenek megujulnak.

A te erődet, a te kegyelmedet, a te lelked áldó segedelmét látjuk Uram! az erkölcsi világban, a népek és nemzetek életében, — közelebb a mi édes magyar hazánk, magyar nemzetünk ezeréves fenállásában.

Óh, ha visszatekintünk a mi édes magyar hazánk és nemzetünk ezeréves történetére, s látjuk abban az erőtől duzzadó tavaszt, — a hazafiui erényekben égő nyarat, a vérhullásban gazdag őszt, — s az ezekre oly sokszor boruló telet dermesztő fagyával, s mindent megsemmisitő jégbilincsével; — ha látjuk, hogy az életoltó tél, hogyan vált uj életre keltő tavaszszá, midőn Te Uram! a te lelkedet kibocsátád: ihletve és vallásos lelkesültséggel kiáltjuk: „Az Urnak jobb keze hatalmasan cselekedett velünk! Az Urtól lett ez! mely csodálatos a mi szemeink előtt“ . . . . .

Mi Urunk Istenünk! ki mindeddig segitségül voltál nekünk, leborulva imádunk Tégedet, egyszersmind buzgón könyörgünk hozzád, hogy ezen édes atyai oltalmadat tartsd fen rajtunk továbbra is; Te légy a mi vezérünk, Te légy a mi gondviselőnk!

Közelebb pedig, midőn most azért gyültünk egybe, hogy a te földi országodnak, az anyaszentegyháznak s ennek veteményes kertjeinek, az iskoláknak ügyeiről tanácskozunk: ihless meg minket a te lelkeddel, hogy legyünk a te országodnak igaz és hiv munkásai Ámen.

Ezen imádság végeztével és ahoz füzve, világi elnök: Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok Magyar hazánk ezeréves fenállásának alkalmából felemliti, hogy a mi reformált egyházunk alakjára nézve ujabb, mint szeretett hazánk, de alapjára nézve régibb. A mi egyházunk a nemzettel mindig azonositotta magát; — vele együtt örült, együtt busult. Erről meg nem emlékezni a jelen alkalommal: vétkes mulasztás volna.

Ha visszatekintünk szeretett magyar hazánk ezredéves multjára; gazdagon tünnek föl a magasztos példák, melyekben szivünk gyönyörködik; — de nem hiányoznak a fájó, elszomoritó események sem, melyek mély tanulságot rejtenek.

Ha azt akarjuk, — és vajjon ki ne akarná közülünk? — hogy boldog legyen hazánk állami életének második ezredéve: meritsünk tanulságot a multból. Vessünk számot magunkkal. A multak hibáit kerüljük. A multak dicső erényeit szemlélve, őseink nyomába lépni igyekezzünk.

A történelem kétségbevonhatlanul igazolja, hogy hazánk akkor volt szerencsétlen és boldogtalan, mikor a pártoskodás a nemzet legjobbjain is erőt vett. Különböző vélemények lehetnek, — szükséges is, hogy legyenek, mert minél több oldalról szemlélünk meg valamely tárgyat annál biztosabban felismerjük annak jellemző sajátságait. De vigyázzunk, hogy a különböző vélemények vitatása türelmetlenséggé, gyanusitássá, romboló pártszenvedélylyé ne fajuljon közöttünk. Álljunk ellene a kisértőnek, mely pártoskodásra csábit s türelmetlenségre vezet. Vallásos buzgóság, hazánk, nemzetünk javának munkálása és emberszeretet legyenek a mi vezércsillagaink: s akkor megáldja Isten egyházunkat, hazánkat a második ezer esztendőben!

Ennek legforróbb óhajtása után, jelen közgyűlést megnyitottnak nyilvánitja.

1. Jegyző felolvassa neveit az egyházak megjelent képviselőinek, kik szabályszerüen kiállitott megbizó leveleiket hozzá beadták.

Az egyházak világi képviselői a fent kitett sorrendben igazoltatnak.

2. Fábián László, Benedek László, Sántha István és Nagy Imre tanácsbirók az esperesi hivatalhoz küldött jelentéseikben tudatják, hogy másnemü halaszthatatlan elfoglaltatásaik miatt a mai közgyűlésen meg nem jelenhetnek.

Sajnos tudomásul vétetik.

3. A tárgysorozat felolvastatván:

helybenhagyást nyer és a tanácskozás sorrendjéül szolgál.

4. Olvastatott a szavazatbontó bizottság következő jegyzőkönyve:

Esperes üdvözölve a szavazatbontó bizottság tagjait, előterjeszti, hogy az 58—1895. számu egyházmegyei végzés folytán felhivta a presbyteriumokat, hogy az üresedésbe jött világi főjegyzőségre szavazataikat 1895. decz. 31-ig az esperesi hivatalhoz küldjék be; ezen felhivás folytán 40 egyházból 52 szavazat érkezett be hozzá. Szavazatot nem küldtek be a b.-zsadányi, k.-peregi, k.-apátii és szent-leányfalvai presbyteriumok.

A beérkezett szavazatok fölbontása alkalmával kiderült, hogy azok mindenike érvényes szavazat, melyek közül:

1. Hadházy Kálmán egyházmegyei aljegyző	49	szavazatot	
2. Dr. Tisza István	2	„	
3. Szikszay Lajos	1	„	nyert.
Összesen:	52	szavazat.	

Miért is Hadházy Kálmán mint általános többséget nyert: egyházmegyei világi főjegyzőül jelentetett ki.

Hadházy Kálmán eddigi szorgalmas és ügybuzgó világi aljegyzőnek főjegyzővé történt megválasztását örvendetes tudomásul veszi egyházmegyénk közgyűlése.

Hadházy Kálmán kinyilatkoztatja, hogy a gyülekezetek presbyteriumainak iránta nyilvánuló bizalmát jegyzői kötelességeinek tőle telhető, hüséges és odaadó teljesitésével igyekszik viszonozni.

5. Olvastatott a szavazatbontó bizottságnak következő két jegyzőkönyve:

I. Esperes előterjeszti, hogy az 58—1895. sz. egyházmegyei végzés folytán felhivta a lelkészeket, hogy a megürült lelkészgyámintézeti választmányi tagságra szavazataikat 1895. deczember 31-ig hozzá küldjék be, — s egyszersmind bemutatja a hozzá beérkezett 33 szavazatot. Melyek felbontása alkalmával kiderült, hogy:

1. Szikszay Lajos n.-szalontai ügyvéd	11	szavazatot	
2. Balog Ambrus sarkadi lelkész	7	„	
3. Hadházy Kálmán már vál. tag	5	„	
4. Bagdi János anti lelkész	3	„	
5, Dr. Tisza István már választm. tag	2	„	
6. Dr. Balogh Elek egyházm. tanácsbiró	2	„	
7. Kócsa Károly pankotai lelkész	1	„	
8. Szabó István geszti lelkész	1	„	
9. Szondy Géza szt.-leányfalvai lelkész	1	„	nyert.
Összesen:	33	szavazat.	

Miért is általános többséget senki sem nyervén, a legtöbb szavazatot nyert két egyén, u. m. Szikszay Lajos és Balog Ambrus tüzettek

ki uj szavazásra. Nem szavaztak az ágyai, anti, b.-böszörményi, b.-zsadányi, f.-gyarmati, f.-tóti, k.-peregi, k.-apátii, n.-zerindi, s.-kereszturi és szent-leányfalvai lelkészek.

II. Esperes üdvözölvén a bizottság tagjait, előterjeszti, hogy nyert megbizása folytán fölhivta a lelkészi gyámintézet tagjait, hogy a megüresedett lelkészi gyámintézeti választmányi tagságra adandó szavazataikat hozzá f. évi márczius 1-ig küldjék be. Ezen felhivás folytán hozzá 34 szavazat érkezett be, melyek fölbontása alkalmával kiderült, hogy ezek közül

Balog Ambrus 24 szavazatot,
Szikszay Lajos 10 szavazatot nyert; miért is Balog Ambrus, mint általános többséget nyert, lelkészi gyámintézeti választmányi tagul jelentetett ki.

Szavazatot nem küldtek be: az ágyai, b.-zsadányi, b-sebesi, f.-gyarmati, f-tóti, k.-peregi, n-zerindi, s-kereszturi, szakáli, szentleányfalvai lelkészek.

Egyházmegyénk közgyűlése Balog Ambrusnak lelkészgyámintézeti választmányi taggá történt megválasztását megnyugvással veszi tudomásul.

6. Hadházy Kálmán világi aljegyző főjegyzővé választatván, a világi aljegyzőség üresedésbe jött.

Egyházmegyénk közgyűlése megbizza az esperesi hivatalt, hogy hivja fel a kebelbeli egyházközségek presbyteriumait, hogy záros határidő alatt világi aljegyzőre szavazzanak.

A beérkező szavazatokat a szavazatbontó bizottság számlálja össze, s az eredményt — esetleg több izben való szavazás elrendelésével is — állapitsa meg, hogy a jövő egyházmegyei nyári közgyűlésre a bevégzett eredmény megerősités végett felterjeszthető legyen.

7. Sántha István a számvevőszéki tagságról lemondván:

Számvevőszéki taggá közgyűlésünk Szatmári Zsigmondot közfelkiáltás utján egyhangulag megválasztja.

8. A lelkészgyámintézeti választmányi tagságra történt szavazás alkalmával többen olyanokra szavaztak, a kik a nevezett választmánynak tagjai. Ennek oka az lehet, hogy sokan nem tudják, kik a tagjai az egyes bizottságoknak.

Ez okból egyházmegyénk közgyűlése elrendeli, hogy a jegyzőkönyvben tétessék közzé, kik a tagjai a szávazatbontó, vasárnapügyi, missiói, tanügyi bizottságoknak, a lelkészgyámintézeti választmánynak és a számvevőszéknek.

9. Olvastatott esperesnek következő jelentése az egyházmegye vellás-erkölcsi és anyagi állapotáról:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Egyházmegyénknek 1895-ik évi valláserkölcsi és anyagi állapotát feltüntető jelentésem a következőkben van szerencsém beterjeszteni:

I. Valláserkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlása gyülekezeteink vallásos buzgóságára vall, mert a beérkezett jelentések szerint ugy ünnepnapokon, mint vasárnapok délelőttjén, — a nagy munkaidő kivételével, — dicséretes buzgósággal gyakorolják egyházunk tagjai, a hitelveink szerint tartatni szokott közönséges istenitiszteletet; és ha lankad is ez a buzgóság a vasárnap délutáni és a köznapi istenitisztelet alkalmával: de ujra föllendül és benső érdeklődést mutat a nagyobb mezei munka bevégeztével, a téli évszakban tartatni szokott bibliamagyarázatoknál.

Vasárnap délután egyházmegyénk 29 egyházában kátémagyarázat, 3-ban bibliamagyarázat, 7-ben felváltva e kettő, 4-ben egyszerü imádság, 1-ben pedig nem tartatik isteni tisztelet. Köznap reggelenkint mindennap tartatik istenitisztelet: 25 egyházban, hetenkint 2-szer 8 egyházban, — csak bünbánati héten 10 egyházban, egyszer sem 1 egyházban. Köznap délután naponkint tartatik istentisztelet 2 egyházban, 42-ben nem. Köznapokon bibliamagyarázat tartatott: 26 egyházban, 18-ban nem. Urvacsoráztak 25 egyházban, hol ez nyilvántartatott: 24,795.

Az erkölcsi állapot megitélésére szolgáljanak a következő adatok:

Törvénytelen szülöttek száma 263 (3613 közül) = 8%; — törvénytelenül együtt él, a mennyire ez kipuhatolható volt: 184, — visszás házas: 79, — kik közül lelkészi békéltetés folytán kibékült: 26, elvált: 24. Hozzánk áttért: 37; — kitért: 14; — nazarénusok vagy baptisták vannak 18 helyen; — vegyes házasság köttetett: 69; — szertartás nélküli temetés fordult elő 4 helyen.

II. Iskolaügy.

A tanügyi bizottság külön jelentésén kivül van szerencsém előterjeszteni, hogy 6—12 éves: 8992 tanköteles közül iskolába jár: 8390 (= 93·5%); — nem jár: 602 (=6·5%); — a 13—15 éves: 3373 tanköteles közül iskolába jár: 2030 (=60%); — és nem jár: 1343 (=40%).

III. Anyagi állapot.

Az 1895-ik évről szóló gondnoki számadásokat, az egyházi törvény értelmében bekivánván, azokat megvizsgálás végett az egyházmegyei

számvevőszékhez áttettem, mely is e tárgyu jelentését külön adta be az egyházmegye közgyűléséhez.

Az egyházak ingó és ingatlan vagyonáról kiállitott s a törvényszerü egyházlátogatás alkalmával hitelesitett leltárt nyilvántartom.

Ezeknek előrebocsátása után áttérek az 1895. év folyamán történt épitkezésekre és adományokra;

a) *Épités és javitás.*

Ágyán: tanitói lakás javitására 560 frt. — Anton: lelkészi lakon melléképület és keritésre 165 frt. — Bajjon: lelkészi lakon javitás, kerités és kutra 194 frt. — Belényesen: templomablakra, kisebb javitásokra 61 frt 80 kr. — Belényes-Ujlakon: uj lelkészlak épittetett 1700 frt; tanitói lakáson javitás 20 frt. — Berek-Böszörményben: a nagyobbik leányiskóla gyökeresen kijavittatott 1100 frt, apróbb javitásokra 100 frt. — Bél-Zerinden: lelkészi lakon kerités 17 frt 39 kr. — Bihar-Zsadányban: leányiskolánál uj melléképület 400 frt, lelkészi lakon kerités javitás 50 frt. — Boros-Sebesen: apróbb javitások 138 frt 68 kr. — Erdő-Gyarakon: templom körül betonjárda készittetett s a lelkészlakon és iskolaépületen javitás 240 frt 77 kr. — Erdőhegyen: apróbb javitások 214 frt. — Fekete-Gyarmaton. lelkészlakon javitás és kertkeritésre 100 frt. — Fekete-Tóton: lelkészlakon kéritès 46 frt. — Fenesen: apró javitásokra 10 frt. — Geszten; kisebb javitások 91 frt. — Komádiban: javitások 300 frt, uj orgonára 2980 frt. — Körösszeg-Apátiban: tanitói lakáson javitás s az iskolateremre 4 uj ablak 105 frt. — Köte-Gyánban apróbb javitások 425 frt, negyedik iskolahelyiség vétetett 1100 frt — Ménes-Gyorokon: tanitói lakás átalakitására s lelkészlakon keritès javitásra 180 frt. — Mező-Gyánban: templom, torony ujból kijavittatott, rézpléhvel fedetett 6700 frt, a toronyóra kijavittatott 224 frt. — Mező-Sasson: az iskolákra téli ablak 60 frt, leányiskola stukaturozására 90 frt, apróbb javitásokra 107 frt. — Nagy-Harsányban: két iskola kipádimentomozására s a leányiskola tetőzete javitására 173 frt 55 kr. — Nagy-Szalontán: az egyházi épületek javitására 1199 frt 58 kr. — Nagy-Zerinden: harmadik tanitói lakás és tanterem felszerelésére 250 frt. — Okányban: apróbb javitásokra 140 frt. — Radna-Lippán: javitásokra 46 frt. — Remetén: lelkész lakon padimentomozásra és javitásra 128 frt, tanitói lakon javitás 26 frt. — Sarkadon: apró javitásokra 175 frt. — Szakálon: javitásokra 25 frt. — Szemlakon: kisebb javitásokra 200 frt. — Szent Leányfalván: lelkészi és tanitói lakon javitás 180 frt, iskolában uj padokra 40 frt — Tamásdán: tanitói lakás átalakitására 363 frt, lelkészi lakon javitás 46 frt 21 kr. — Tárkányban: lelkész lakon javitás 97 frt 60 kr. — Tenkén: apróbb javitások 100 frt. — Ugrán: a templom ujra fedett csatornával láttatott el, valamint a fiuiskola épülete is 800 frt, leányiskola kipadoltatott, uj székekkel s kemenczével láttatott el 210 frt, lelkészi lakon javitások

79 frt, az egyház 1200 □ öl földet vett 200 frt. — Csermőn: uj templom és iskola épittetett 4000 frt.

Épitkezés és javitás történt tehát 36 egyházban, *összesen 25,848 frt 58 kr. értékben.*

b) *Adakozás és hagyomány.*

Ágyán: perselypénz 17 frt 16 kr, Tőzsér Istvánné templomjavitásra 50 frt. — Anton: a község a vadászati jog 6 évi haszonbérét iskolaépitésre 2200 frt, sarkadvidéki takarékpénztár szegény tanulóknak 10 frt. — Bajjon: Schwarcz Jakab nagybirtokos szegény iskolások segélyezésére 25 frt. — Belényesen: perselypénz 22 frt. — B.-Ujlakon: perselypénz 10 frt 53 kr, községi előljáróságtól büntetéspénz 3 frt. — B.-Böszörményben: a nagyobb leányiskola javitására legelőtulajdonosok 150 frt, perselypénz 33 frt 90 kr. — B.-Sebesen: perselypénz 32 frt — Erdő-Gyarakon: Tisza István téglát adományozott 55 frt, községi képviselőtestület a vadászterület bérösszegét 99 frt 10 kr, egy mulatság tiszta jövedelme 236 frt 31 kr, perselypénz 14 frt 72 kr. — Erdőhegyen: Almássy Mihályné 25 frt. — F.-Gyarmaton: Almássy Mária 2 drb urasztali poharat és egy kenyértartó tányért 120 frt, Andor Mária urasztali teritőre 25 frt. — Fekete-Tóton: társadalmi gyüjtésből 63 frt. — Geszten: perselypénz 44 frt 16 kr, Tisza Kálmán ur 100 frt, Tisza Kálmánné gróf Degenfeld Ilona iskolás gyermekeknek taneszközöket 20 frt, Erdei Mariska urasztali abroszt 5 frt. — Komádiban: orgonaalapra bál jövedelme 15 frt. — Köte-Gyánban: sarkadvidéki takarékpénztár szegény tanulóknak jutalmul 10 frt — Ménes-Gyorokon: perselypénz 28 frt 62 kr, tanitói lakás javitására társadalmi gyüjtésből 45 frt 63 kr, két bál jövedelme 99 frt 30 kr, többen ingyen munkát végeztek 62 frt, Masznyik Dániel egy vaskályhát adott 15 frt, Némethy Lajos ingyen munkát végzett 20 frt, szegényalapra begyült 9 frt 05 kr s ezenkivül természetbeni adományok, melyből egy elesett szegény özvegy kiskoru gyermekével segélyeztetett. — Mező-Gyánban: a község a toronyóra javitásra 100 frt, urasztali teritőre a nők önkénytes gyüjtése 72 frt 90 kr, az iskola javitásához gróf Tisza Lajos vátyoni gazdasága anyagszereket 20 frt, az orgonaalapra K. Deák Ferencz 50 frt. — Mező-Sasson: Dr. Kőrössy Kálmán az urasztalára ezüst tányért 40 frt, Kőrössy Mihályné a szószékre egy teritőt 8 frt, özv. Balogh Jánosné épülethez fát 25 frt. — N.-Harsányban: perselypénz 37 frt 25 kr, Tomkó Pál az egyház szükségeire 5 frt, többektől gyült 14 frt 86 kr, egyházi szegényalapra 15 frt. — Nagy-Szalontán: *perselypénz 271 frt 81 kr*, Mados Jánosné Bugyi Erzsébet hagyománya 40 frt, id. Molnár Istvánné hagy. 5 frt, Szathmáry Ferencz hagy. 5 frt, Vas Ferenczné Somi Ilona 2 frt, nagy-szalontai takarékpénztár elemi iskolai tanulóknak 40 frt. — N.-Zerinden: perselypénz 13 frt 10 kr, Kertész Gábor és neje urasztali teritőt 50 frt, özv. Adorján Sámuelné 5 frt. — Aradon az „aranykönyv

alap"-ra többektől 220 frt, orgona-ünnepélyből templom fölszerelési alapra 340 frt, Arad sz. kir. város az ev. ref. egyház eddigi segélyét fölemelte 200 frtra. — Pankotán a „Népbank" iskolai czélokra 20 frt. — Radna-Lippán: perselypénz: 35 frt 38 kr; Kollát Ferencz és neje templomi fölszerelésre 10 frt, Irtel Henrik lakatos munka 10 frt, Andreánszky Adél 3 frt 80 kr, épületjavitásra 26 frt, szőlőültetésre egy egyháztag 50 frt, templom-alapra a szikszói egyház 1 frt, Nauer György 7 frt, harangalapra Kiss Lajos 1 frt, temetővételre Lippa város 200 frt. — Remetén: Szabó Péter urasztalát készittetett 18 frt. — Sarkadon: N. Kiss Ferenczné, Szücs Katalin 100 frt, néh. Dudás Pálné, Ungor Katalin 10 frt, Csiszér Erzsébet sirhely-váltságul 10 frt, 3 egyház takarékmagtári alapból jutalék 176 frt 12 kr, szegény gyermekeknek 34 pár csizmára 85 frt. — Sonkolyoson: perselypénz 2 frt 21 kr. — Jánosfalván: perselypénz: 1 frt 58 kr. — Szakálon: szegény iskolás gyermekek részére lelkész gyüjtése 9 frt 12 kr. — Tamásdán: Báró Bors Frigyes egy iskolai tantermet épittetett 792 frt, özv. Windisch Sándorné 3 drb urasztali teritőt 30 frt, Kenderessy Sándor iskolás gyermekeknek viztartó edény 1 frt 80 kr. — Tárkányban: perselypénz 26 frt 48 kr, Antal Péter az egyháznak 6 frt 40 kr, Cs. Benedek Mihály 10 frt, Éder Jánosné 4 frt 32 kr. — Nyégerfalván: perselypénz 5 frt 37 kr, többen adakoztak az egyház javára 15 frt 28 krt és 10 köböl buzát. — Tenkén: B. Orbán János egy nagy harangra 100 frt. — Ugrán: perselypénz 16 frt 57 kr, az iskolák fütésére Schwarcz Ferencz szalmát 30 frt, Makai István urasztali teritőt 8 frt. — Csermőn: templom s iskolaépitésre többen 808 frt 77 kr, ehez járultak Arad város 100 frt, Kölcsey-egyesület 30 frt Müller Vilmos 40 frt, Sinka Lajos 13 frt, Szentes 50 frt, Makó 25 frt, Lovassy Ferencz 10 frt, több város és egyház 10—10 frttal s a csermői egyháztagok 300 frttal. Ezenkivül az aradcsanádi vasut igazgatósága 9 vaggon követ és 450 drb cserepet féláron adott az épitéshez, a presbyterium urasztalát készittetett 15 frt, többen a „fillér-egylet"-nek 23 frt.

Tehát az összes adományek és hagyományok értéke, az értékben fel nem tüntetett természetbenieken kivül 34 egyházban 7974 frt 60 kr.

Ezenkivül az urasztala több helyen, részint egész éven át, részint egyes alkalmakkor, egyes buzgó egyháztagok adományából láttatott el kenyérrel és borral, u. m.: Bajjon, Belényesen, B.-Ujlakon, B.-Böszörményben, B.-Zerinden, Erdő-Gyarakon, Geszten, M.-Gyorokon, K.-Apátiban, Mező-Gyánban, Mező-Sasson, N.-Szalontán, N.-Zerinden, Okányban, Pankotán, Remetén, Sonkolyoson, Szakálban, Tamásdán és Ugrán.

Az elmult 1895-ik esztendőben egyházmegyénk az országos ev. ref. közalapból, ideiglenes segélyül 400 frtot; missiói segélyül 850 frtot; lelkészi állomások fölsegélésére tőkesegély évi járadékául 245 frtot; épitkező egyházak tőkesegély évi járadékául 75 frtot nyert; államsegélyül 983 frtot; a tiszántuli ref. segély-egylettől 150 frtot; egyház-

megyei lelkészi gyámintézetünk a B. Baldácsy-alapitványból 51 frt jutalékot; egyházmegyei pénztárunk a Fonciére pesti biztositó-intézettől 44 frt jutalékot. A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszterium a szakáli ev. ref. lelkész-tanitót a magyar nyelv sikeres tanításáért 50 frt jutalomdijban részesitette.

Az egyházi hivatalnokok fizetését egyházmegyénk minden egyházában a presbyterium szedi be, 8 egyházban nem nyerték ki az egyházi hivatalnokok fizetéseiket a mult esztendőben. Az egyházi épületek egyházmegyénk minden egyházában tüzkár ellen biztositva vannak.

Végül megnyugtató tudomásul jelentem be, hogy az u. n. egyházpolitikai törvények életbeléptetése eddigelé, egyházi életünkben semmi változást nem idézett elő, a mennyiben egyházunk tagjai ugy a keresztelésnél, mint a temetéseknél, valamint a házasságkötésnél, illetőleg a vallás áldásának kikérésénél teljesitik vallásos kötelességeiket, csupán Okányban 2 izben és Sarkadon 3 izben fordult elő, hogy a házasság megkötése után mellőzték az eskü letételét, illetőleg a vallás áldásának kikérését.

IV. Népmozgalmi adatok.

Egyházmegyénkben 44 anyaegyház, 8 leányegyház, 233 szórvány és 3 missiói kör van. Ezekben a lelkek száma 78,910, a születteké 3613, vagyis 4·6%, meghaltak 2486, vagyis 3·2%; az ujházasoké 787 — 1%; confirmáltaké 1298, vagyis 1·7%; a 44 anyaegyházban van 45 rendes lelkészi állomás, a rendes lelkészek száma 44 és 6 segédlelkész.

V. Halálozás.

Részvéttel jelentem be Szilágyi Sándor b.-sebesi ev. ref. lelkésznek 1895. augusztus 19-én, — Ferenczi József kötegyáni fitanitónak, a mult év junius 18-án, — és Bakacs Elek geszti leánytanitónak, a mult év november 24-én történt halálát. Nyugodjanak csöndesen!

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés!

Midőn egyházmegyénk vallás-erkölcsi és anyagi állapotát a fentebbiekben van szerencsém feltüntetni, — tisztelettel kérem, hogy az abban részletezett épitkezéseket, adományokat tudomásul venni, — s a buzgó adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánitani méltóztassék.“

Egyházmegyénk közgyűlése az esperesnek ezen tőle már megszokott, gondossággal szerkesztett jelentését elismerő köszönetének jóleső kifejezése mellett, átalában tudomásul veszi.

A kitüntetett épitkezésekért és javitásokért a buzgó

előljáróságok iránt, a nemes áldozatkészségről tanuskodó adományokért a szives adományozók iránt átalában is hálás köszönetét nyilvánitja közgyűlésünk.

De kedves kötelességének ismeri közgyűlésünk hálás köszönetét különösen is kifejezni:

a) Ant polgári község előljárósága és képviselő-testülete iránt azon nemes cselekedetökért, hogy a saját jól felfogott érdekükben a község vadászterületéből 6 év alatt befolyó haszonbért 2200 frt iskolaépitésre adományozta;

b) Arad szabad kir. város kormányzó testülete iránt azon emelkedett lelkületről tanuskodó nemes áldozatkészségéért, hogy az ev. ref. egyház eddigi segélyét 200 frttal felemelni kegyes volt;

c) Lippa városnak előljárósága iránt, azon nemes intézkedéséért, hogy az ottani zsenge kis ev. ref. egyháznak, — mely a kezdet nehézségeivel még mindig küzdeni kénytelen — temető vásárlására 200 frtot adományozott.

d) Az arad-csanádi vasutak emelkedett gondolkodásu igazgatósága iránt, azon hazafias szép tettéért, hogy az iskola és templom épitésével foglalkozó csermői ev. ref. kis egyháznak 9 vaggon követ és 450 drb cserepet kedvezményes, féláron szállitani sziveskedett.

10. Olvastatott esperesnek következő jelentése az elnökileg elintézett ügyekről.

„Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházmegye utóbbi közgyűlése óta elnökileg elintézett közérdekü ügyekről, van szerencsém a következőkben terjeszteni be jelentésemet:

1. 1895 szeptember 3-án 502. sz. a. jóváhagytam az erdő-gyaraki egyháznak a fekete-kőrösi ármentesitő társulattal kötött kisajátitási szerződését a 71—1895. sz. egyházmegyei fölhatalmazás alapján azzal, hogy az erdő-gyaraki egyház a kisajátitásból nyert 204 frt 40 krt, mint tőkevagyont kezelje s arról évenként jelentést tegyen egyházmegyénk közgyűléséhez.

2. Szeptember 3-án 504. sz. a. Lévay Gábor okányi leánytanitónak kivételesen megengedtem, hogy a folyó 1895—96. tanévben, ideiglenes minőségben, megmaradhasson az okányi kisebb leánytanitóságban, azon kikötés mellett, hogy folyó 1896 április havában képesitő vizsgát tenni köteles.

3. Szeptember 3-án 505. sz. a. Németh Lajos bucsai volt községi tanitót az árpádi presbyterium választása alapján, ideiglenesen megerősitettem az árpádi, kántorsággal egybekötött fitanitóságban.

4. Október 1-én 536. sz. a. Varga Sándor tatai volt tanitót, oklevele s szolgálati bizonyitványai alapján, ideiglenes minőségben megerősitettem a b.-böszörményi kisebb leánytanitóságban, melyre a presbyterium által megválasztatott.

5. Szeptember 14-én 545. sz. a. a b.-ujlaki presbyterium által megválasztott: Matolcsy Gyula kis-jenői volt tanitót, tanitói igazolványa és szolgálati bizonyitványai alapján, ideiglenesen megerősitettem a b.-ujlaki vegyes iskolatanitóságban.

6. Szeptember 18-án 548. sz. a. Szendrei Lajos III-ad éves képezdei növendéket alkalmaztam a folyó tanévre, Boros-Sebesen, ideiglenes tanitóul, miután sem pályázat meghirdetése, sem magán uton való tudakozódás után rendes tanitó ezen állomásra nem vállalkozott.

7. Október 7-én 558. sz. a. a kis-peregi presbyterium választása alapján Rácz Károly okleveles tanitót, ideiglenes minőségben megerősitettem a k.-peregi fitanitóságban.

8. Október 7-én 573. sz. a. a gyantai presbyterium választása alapján Gaál Endre fülpösi volt segédtanitót, szolgálati bizonyitványa alapján, ideiglenes minőségben, a folyó 1895—96. tanévre, megerősitettem a gyantai leánytanitóságban.

9. Október 7-én 576. sz. a. Biszterszky Imre karczagi volt segédtanitót, szolgálati bizonyitványa alapján, — azon kikötés mellett, hogy a képezde hátralevő tanfolyamából magán uton vizsgát tesz ezen tanév folyamán és oklevelet szerez, — a szalontai segéd fitanitóságban ideiglenesen megerősitettem.

10. Október 23-án 607. sz. a. a szent-leányfalvai presbyterium választása alapján Füzesi Endre okleveles tanitót, — ki utóbb Ötvenesen volt községi tanitóul alkalmazva, — ideiglenesen megerősitettem a szent-leányfalvai ev. ref. kántor-tanitóságban.

11. Október 23-án 609. sz. a. a széplaki presbyterium indokolt előterjesztése alapján, kivételesen beleegyeztem abba, hogy — mivel sem pályázat, sem magán tudakozódás utján nem tudnak képesitett tanitót nyerni — Sarkady Mihály alkalmaztassék Széplakon kisegitő tanitóul, mint a ki Végváron a rendes tanitó mellett segédkezett volt

12. Október 25-én 610. sz. a. Papp Gábor igazolványos tanitót alkalmaztam a jánosfalvai tanitóságba, ideiglenesen, a folyó tanévre.

13. Október 25-én 611. sz. a. Dobrosi Lajos III-ad éves tanitóképezdészt, a debreczeni tanitóképző intézet kibocsátása alapján, ideiglenesen megerősitettem a tárkányi kántor-fitanitóságban azon kikötés mellett, hogy nevezett tanitójelölt a tanitóképezde III-ik és IV-ik osztályairól hátralevő vizsgáit, — azokra magánuton elkészülve, — a kellő időben pontosan letenni köteles, — mert különben jelen állomásán ideiglenes minőségben sem maradhat tovább.

14. November 17-én résztvettem a cserműi leányegyház templomavatási ünnepélyén, az avatási imát végezve, — és ezen alkalommal örömmel győződtem meg egyfelől arról, hogy ezen buzgó és áldozat-

kész tagokból álló s az utóbbi időkben beköltözés folytán jelentékenyen megszaporodott leányegyház milyen czélszerű, sőt díszes templomot és felszerelt iskolatermet állitott fel, — másfelől hogy épen ezen a helyen, nemzeti szempontból is, milyen kiválóan fontos missiót tölt be, — a vidékbeli értelmiség nagy elismerése mellett, — a cserműi leányegyház, — melynek fővágya, hogy hozott áldozatai alapján anyásittassék.

15. Deczember 1-én a pankotai ev. ref. egyház lelkészének Kócsa Károlynak 25 esztendőre terjedő buzgó és sikeres lelkészi szolgálatának méltánylása czéljából ünnepélyt rendezett, melyen akadályoztatásom miatt, egyházmegyénk képviseletével Csák József m.-gyoroki lelkészt kértem fel és biztam meg, — melegen üdvözölvén Kócsa Károlyt ugy lelkészi, mint társadalmi buzgó és sikeres működéséért.

16. November 29-én 651. sz. a. a köte-gyáni presbyterium választása alapján Albert András okleveles tanitót, — ki Anton segédtanitóul volt alkalmazva, — ideiglenesen megerősitettem a folyó tanévre a kötegyáni 3-ik tanitóságban.

17. Deczember 5-én 666. sz a. a belényesi presbyterium választása alapján Halász Imre okleveles tanitót, — ki Székelyhidon leánytanitóul volt alkalmazva, — ideiglenesen megerősitettem a belényesi orgonistakántor fitanitóságban.

18. 1896 január 30-án 45. sz. a. jóváhagytam a fenesi presbyterium indokolt fölterjesztése és Benedek László egyházmegyei tanácsbiró urnak, a helyszinén szerzett, részletesen tájékoztató jogi véleménye alapján, azon haszonbéri szerződést, mely szerint a lelkészi fizetésben levő 2769 □ öl használhatatlan földet 30 évre, évi 15 frt haszonbérért Guttmann Herman belényesi kereskedő, cserépgyártás czéljából bérbe veszi azon záradékkal, hogy — mivel a bérlet tárgyát képező föld, a fenesi ev. ref. lelkész javadalmazásához tartozik — a bérletből befolyó haszonbér kizárólag a fenesi ev. ref. lelkészt illeti és mindig az ő kezéhez fizetendő.

19. Február 5-én 70. sz. a. a nagy-zerindi presbyterium választása alapján, Dráveczky Zoltán okleveles tanitót, ideiglenesen megerősitettem a nagy-zerindi segédtanitói állásban, azon kijelentéssel, hogy — mivel ő oklevelét Ungvárt nyerte — az egyházi törvény 423. §-a értelmében az egyházi énekekből és vallástanból s ezek tanitási módszertanából köteles lesz egyházkerületünk által e végre rendelt bizottsága előtt pótvizsgálatot tenni.

20. Február 7-én 80. sz. a. Greifenstein Henrik okleveles tanitót, eredetiben hozzám beterjesztett tanitói oklevele és szolgálati bizonyitványai alapján, ideiglenesen megerősitettem a szemlaki kántorsággal egybekötött vegyes iskolatanitóságban, melyre őt a szemlaki presbyterium megválasztotta.

21. Február 12-én 89. sz. a. a kis-peregi presbyterium választása alapján Hajnal Imre okleveles tanitót ideiglenesen megerősitettem a kis-peregi, kántorsággal egybekötött leánytanitóságban.

22. Február 17-én 95. sz. a. Szabó József Boros-Sebesre elválasztott rendes lelkészt felhatalmaztam arra, hogy mig f. é. április 24-én rendes lelkészi állomását elfoglalhatná — f. é. február 25-től kezdve, a boros-sebesi ev. ref. egyházban és a b.-sebesi missiói körben a lelkészi összes szolgálatokat, helyettes lelkészi minőségben végezze.

23. Február 19-én 105. sz. a. a gyantai presbyterium választása alapján Borbély Antal okleveles tanitót, — ki Micskén volt tanitóul alkalmazva, — ideiglenesen megerősitettem a gyantai kántorsággal összekötött fitanitóságban.

24. Február 29-én 129. sz. a. kivételesen beleegyeztem abba, hogy Balogh Gábor II-od éves képezdész, a folyó tanévben kisegitőképen alkalmaztassék a geszti leányiskola ideiglenes vezetőjéül, miután ezen darab időre képesitett tanitó kapható nem volt, s egyszersmind utasitottam a presbyteriumot, hogy ezen leánytanitóság törvényszerű betöltéséről f. é. május havában gondoskodjék s addig is az ideiglenesen alkalmazott kisegitő tanitói működését éber gonddal ellenőrizze.

25. Márczius 14-én 147. sz. a. az ugrai presbyterium indokolt fölterjesztése alapján engedélyt adtam arra, hogy Rózsa Ferencz a folyó tanévben ideiglenes minőségben maradhasson az ugrai leánytanitóságban, azon föltétel alatt, hogy a folyó iskolai év végére képesitő oklevelet szerezni köteles".

Átalában jóváhagyó tudomásul szolgál. Intézkedései helybenhagyó megerősitést nyernek.

De megnevezetten is jóváhagyja és megerősiti egyházmegyénk közgyűlése:

a) Azon szerződést, mely az erdő-gyaraki egyház és a fekete-kőrösi ármentesitő társulat között köttetett, mely szerződés alapján nyert 204 frt 40 kr kisajátitási pénz tőke-vagyon természetű s annak állaga minden évben a kuratori számadásban kimutatandó.

b) A fenesi presbyteriumnak Guttmann Herman belényesi kereskedővel 30 évre kötött szerződését, — az évi 15 frt haszonbér azonban kizárólag a fenesi ev. ref. lelkész javadalmát képezi.

11. Olvastatott esperesnek a következő jelentése a skontro ügyekről:

„Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

A skontro ügyekről a következőkben van szerencsém jelentésemet megtenni:

1. A 41—895. sz. egyházmegyei végzésben nyert megbizás folytán, Aradmegye alispánjától 1895 október 22-ikén 23,539. sz. a. azon értesitést nyertem, hogy Kis-Pereg községből az 1893. és 1894. években 476 ev. ref. vallásu egyén költözött el Bodófalvára, Krassó-Szörény-

megye uj telepes községébe, és hogy 1895 január 1-én Kis-Peregen az ev. ref vallásu lakosok száma 1545 volt, — miért is méltányosnak tartom, hogy 1895 január 1-től fogva a kis-peregi ev. ref. egyházra ezen az alapon vettessék ki az egyházmegyei egyetemes költség, tehát 30 frt 90 kr összegben.

2. A nagyszalontai ev ref egyház gondnokának tölterjesztése alapján jelentem, hogy a nagyszalontai ev. ref. egyház kezelése alatt levő *Bajó János-alapitvány*, a közép-cserén épitendő ev. ref. templomra, a 3354. sz. n-szalontai takarékpénztári betéti könyvön elhelyezve:

1895 január 1-én volt	208 frt 44 kr,
ehez jött az 1895. évi 5%-os kamat	10 frt 50 kr,
1896 január 1-én lett	218 frt 94 kr.

A *Kiss Ferencz-alapitványa* uj templomra, a 3635. sz. n.-szalontai takarékpénztári betéti könyvön elhelyezve:

1895 január 1-én volt	200 frt — kr,
ennek 1895. évi 5%-os kamata	10 frt 03 kr,
1896 január 1-én lett	210 frt 03 kr.

3. Hivatkozással a 73—1895. sz. egyházmegyei végzésre, Fábián László egyházmegyei tanácsbiró ajánlott levélben ápr. 6-ról, Vajda István küldött társa nevében is jelentést tesz az egyházmegyei gyűléshez a boros-sebesi egyház „Füzesrész" nevű földje tulajdon joga tárgyában, csatolván Gróf Wenkheim Frigyes azon engedélyét, mely szerint „ámbár a kérdéses terület az 1878. évi hitelesitett határbejárásnál mint az uradalomhoz tartozó terület tüntettetett ki és az akkor jelen levő községi képviselők ez ellen óvást nem emeltek, mégis tekintettel arra, hogy ez által a ref. egyház telke sokat nyer, — ezennel megengedi, hogy a ref. egyház telke hosszában nem a keritès, hanem a patak partja legyen a határ" és ezen engedélyt kéri a boros-sebesi egyház levéltárában elhelyezni.

Mivel pedig a kérdéses terület az ev. ref. lelkészi és tanitói kertből esett volt el, az természetszerüen ismét a lelkészi és tanitói kert kiegészitő részét képezendi s azoknak szabad használatába bocsátandó át".

Tudomásul szolgál.

A kis-peregi ev ref. egyház egyetemes egyházi költségtartozása 1895 január 1-től fogva 30 frt 90 krban állapittatik meg.

Fábián László aradmegyei főispán és egyházmegyei tanácsbiró, — valamint Dr. Vajda István ügyvéd és aradi egyházgondnok iránt egyházmegyénk közgyűlése jegyzőkönyvileg is kifejezni rendeli hálás köszönetét azon buzgó, tapintatos és sikeres eljárásukért, melylyel kieszközölni szivesek voltak Gróf Wenkheim Frigyes engedélyét arra, hogy a boros-sebesi ev. ref. egyház telkének

egész hosszában nem a kerités, hanem a patak partja legyen az egyszer és mindenkorra megállapitott határ.

Önként értetvén, hogy ezen terület továbbra is a lelkész és tanitó javadalmazását képezi és használatában marad.

12. Beterjesztetett az esperesi hivatal által továbbitott hivatalos pénzekről összeállitott következő számadás:

„Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta a következő hivatalos pénzeket továbbitottam:

Sorszám	Idő	Okmány szám	Megnevezés	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1895						
1	októb. 13.	584	Egyházkerületi ref. segélyegylettől segély	150	—	—	—
2	„ 18.	ad 584	Ebből vadászi lelkésznek	—	—	50	—
3	„ 19.	ad 584/1	„ szintyei leányegyháznak	—	—	50	—
4	„ 23.	ad 584/2	„ gyantai lelkésznek	—	—	50	—
5	nove. 5.	622	Br. Baldácsy-alapitvány jutaléka 1895. évről	51	—	—	—
6	„ 7.	ad 622	Ugyanez az egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek	—	—	51	—
7	decz. 15.	675	Egyházkerületi közigazgatási költség részlete	221	02	—	—
8	„ 31.	694	Egyházkerületi közigazgatási költség részlete	575	38	—	—
	1896						
9	január 3.	ad 694	Ezen egyházkerületi közigazgatási költség az egyházkerületi pénztárba befizettetett	—	—	796	40
			Összesen	997	40	997	40

Tiszteletem kifejezésével vagyok Nagy-Szalontán, 1896 márczius 30-án“

Széll Kálmán s. k.,
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyűlése ezen számadás megvizsgálására Szathmáry Zsigmond és Szondy Géza közgyűlési tagokat kérte fel, kik is megbizatásuknak eleget tevén, vizsgálatukról jelentésüket beterjesztik

s igazolják, hogy az 1895. évi október 13-tól 1896. évi márczius 30-ig terjedőleg vezetett számadást megvizsgálták, a mellékelt nyugtákkal összehasonlitották, s azt minden tételében a legpontosabban vezetettnek találták.

Küldöttség jelentése alapján egyházmegyénk közgyűlése a számadást megvizsgáltnak tekinti, jóváhagyja s esperesnek a szokásos fentartással a felmentvényt megadja, egyben a számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni határozza s a vonatkozó iratokkal együtt levéltárba helyezni elrendeli.

13. Olvastatott a Nagy-Váradon felállitandó ev. ref. leányinternatus ügyét intéző bizottság következő jegyzőkönyve:

II. Olvastatott az internatus mult évi pénztár számadásának megvizsgálására elnök utján kiküldött bizottság jelentése, mely a bemutatott számadást a főkönyvvel, pénztári naplóval és vonatkozó okmányokkal tételről-tételre egybehasonlitván, minden tekintetben helyesnek és pontosnak találja, s Némethy Károly és Sulyok István pénztárnoknak a szokásos fentartás mellett a felmentvény megadását véleményezi.

A nagy bizottság a pénztárvizsgáló kiküldöttek jelentését tudomásul vevén, nevezett pénztárosoknak, elismerése és köszönetének kifejezése mellett a felmentést megadja, magát a kimutatást pedig egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe felvenni határozza.

A Nagy-Váradon felállitandó ev. ref. internatus pénztári számadása 1895--96. márczius 9-ig.

I. Bevétel:

a) Egyszersmindenkori adomány:

1. Nagyszalontai egyházmegyéből ...	10 frt — kr	
2. Bihari „ ..	14 „ — „	
3. Nagyszalontai egyházmegye alapitványa	1000 „ — „	1024 frt — kr.

b) Évjáradékos adomány:

1. Nagyszalontai egyházmegyéből ...	161 frt 50 kr	
2. Bihari „ ...	379 „ 84 „	
3. Idegen „ ...	10 „ — „	551 „ 34 „

c) Ujabb gyüjtésből:

1. Egyszersmindenkori adomány ...	2620 frt — kr	
2. Évjáradékos adomány	60 „ — „	2680 „ — „
	Együtt	4255 frt 34 kr.

II. Kiadás:

1. 1—3. sz. nyugtán	83 frt 37 kr		
2. Postai kézbesitési dij	— „ 06 „	83 frt	43 kr
3. 1—7. takarék betét		4146 „	16 „
4. Készpénz		25 „	75 „
	Együtt	4255 frt	34 kr.

III. Ugyancsak a pénztári számadást vizsgáló bizottság a pénztárosok által épen az épitkezés kérdésére tekintettel összeállitott, internatusi vagyon-kimutatást is előterjeszti, a melynek kapcsán inditványozza, hogy a bihari és érmelléki egyházmegyék az általok felajánlott alapitványi összeg átadására szólittassanak fel; továbbá Némethy Károly pénztáros az internatus tulajdonát képező regale-kötvény és komádii takarékpénztári részvény esedékes szelvényeinek beváltására vonatkozó intézkedésre hivassék fel és végül az elhalt Dankó Sándor nagyváradi, volt énekvezér által felajánlott évjáradéknak fizetetlen összege 5 frt a követelésből töröltessék.

A nagy bizottság a pénztári számadás eredményéről felvett jegyzőkönyv kapcsán tett inditványhoz teljesen hozzájárulván, ugy a bihari, mint az érmelléki egyházmegyét alapitványaik befizetésére ezennel felhivja. Továbbá Némethy Károly pénztárost a jelzett két darab értékpapir esedékes szelvényeinek értékesitésével megbizza. A Dankó Sándor nagyváradi volt énekvezér fizetetlen évjáradékát a követelésből törölni rendeli. Végül az internatus vagyoni állagáról készitett kimutatás főbb adatait a következőkben jegyzőkönyvébe iktatja, s az előbbi számban foglalt évi pénztári számadással együtt az érdeklett egyházmegyék legközelebbi közgyűléseihez felterjesztendőnek elhatározza.

A Nagy-Váradon felállitandó ev. ref. internatus vagyon állaga az 1896. évi márczius 9-ik napján.

I. Ajánlat:

1. Egyszersmindenkori és évjáradékos ajánlat	1895-ig	16,287 frt 67 kr.
2. „ „ „	1896-ig	2680 „ — „
	Együtt	18,967 frt 67 kr.

II. Befizetés:

1. Egyszersmindenkori és évjáradékos ajánlatból 1895-ig...	6130 frt 81 kr	
2. Két darab értékpapir névértéke	150 „ — „	
3. Egyszersmindenkori és évjáradékos ajánlatból 1896-ig	4255 „ 34 „	10,536 frt 15 kr.

III. Követelés:

1. Egyszersmindenkori és évjáradékos ajánlatból	7082 frt 06 kr	
2. Egyházmegyék alapitványaiból...	1341 „ 46 „	8426 „ 52 „
3. Nagyváradi egyháztól 1000 frt 2 évi 4%-os kamatja		80 „ — „
	Együtt	8506 frt 52 kr.

Az internatus czéljaira áll tehát:

1. Takarékbetét időközi kamataival ...		10,742 frt 39 kr.
2. Két értékpapir névértékben		150 „ — „
3. Ajánlat és kamat követelés		8506 „ 52 „
	Együtt	19,398 frt 91 kr,

melyet az egyházkerület 10,000 forintos segélye közel 30,000 forintra egészit ki.

IV. A végrehajtó bizottság beterjeszti, hogy a mult év folyamán a nagy bizottság által elfogadott, s ugy az illetékes egyházmegyék közgyűléseinek mint a főtiszteletü egyházkerületnek is bemutatott internatusi tervrajzot több figyelemre méltó okból félre tenni, s helyette egész uj tervet készittetni kellett. Mivel az uj tervezetnél a régebbi földszintes terv ellenében jogosan felmerült aggályok teljesen eloszlatva vannak; mivel a nevelés és egészségügyi kivánalmak tökéletesebben érvényesülnek: tehát kéri ennek elfogadását és a felfüggesztett épitési előmunkálatoknak ez alapon való tovább folytatását.

A nagy bizottság miután teljes meggyőződést szerzett a felől, hogy a terbe vett épitkezés bármely magas pinczézettel készittetnék is a talajviz ellenében biztositva nem volna, — s ez irányban felelősséget egyetlen épitész sem vállalhat; továbbá minthogy a tapasztalat azt bizonyitja, hogy Nagy-Váradon a földszintes lakások még a Körös folyótól távolabb eső helyeken is rendszerint nedvesek, már pedig az egészségügyi követelmények egyenesen kizárják, hogy internatusi háló termek ilyen szobákban rendeztessenek be; végül, a már idáig is oly jelentékeny áldozatot hozott nagyváradi ref. egyháztól azon körülmény folytán, hogy a régi terv keresztül vitele az internatus czéljaira felajánlott telek részen fekvő iskolahelyiségül használt épülete egy részének elbontását tenné szükségessé, — nem volna jogos és indokolt ujabb áldozatot kivánni: tehát a régi elfogadott földszintes tervtől eltekinteni, a bemutatott és valóban impozáns emeletes tervrajzot annyival inkább elfogadni hajlandó, mert az épitkezés költségei e miatt aránytalanul magasabbra emelkedni nem fognak és mert az intézetnek jövendőben tovább fejlesztése annál könnyebbé és csekélyebb áldozattal lehetővé tétetik.

Tekintettel ama körülményre, hogy a most beterjesztett ujabb terv az illetékes egyházmegyék legközelebb tartandó közgyűlésének bemutatandó: az épitkezést e miatt, miként tervezve volt, a folyó tavaszi napokkal megkezdeni lehetetlen. Figyelembe véve még azt is, hogy az idő előhaladottságával a munkabér is növekedvén, tehát az épitkezés is csak nagyobb költségvetés keretében volna megkezdhető: a bizottság határozatilag kimondja, hogy sajnálattal bár, de az épitkezésbe pénzügyi szempontból a folyó év őszénél előbb nem mehet bele.

Ebben az időben azonban az épitkezés annál biztosabban kezdetét veheti, mert az internatusi telekrész jogviszonya nem csak kellően rendezve, hanem az egyházi felsőbb hatóságok által bizonyára megerősitve is leend, a következő feltételek alatt: a nagyváradi ev. ref. egyház a felajánlott telekrész haszonélvezeti jogát az internatus és nőnevelés czéljára minden időre biztositja, s ezt az egyházkerület mint jogi személy javára bekebeleztetni engedi, mely bejegyzett jogról az egyházkerület az érdekelt egyházmegyéket és a nagyváradi egyházat viszont kötelező okirattal biztositani fogja. — Továbbá a nagyváradi egyház magát kötelezi, hogy az ezen telken levő épületeit mindenkor csak egyházi és iskolai czélokra értékesiti és a mely pillanatban az internatust képviselő hatóság és az egyház az emlitett régi épületek használata iránt egyetértésre nem juthatnak, a most elvileg elfogadott telek megosztást kész lesz gyakorlatilag is oly módon keresztül vinni, hogy az internatus épületének a Körös felől való végétől az udvaron át végig vezetett vonalon a telek két részre keritéssel elválasztassék. Ha pedig az internatus vagy nőnevelő intézet valamikor megszünnék, vagy helyiségeit nem erre a czélra használná fel, abban az esetben, a lekötött használati jog a nagyváradi ref egyházra, melynek tulajdon joga épen és sértetlenül igy is fenmarad — vissza szálland.

A végrehajtó bizottság, melynek tagjaiul Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok is megválasztatik, ezuttal felkéretik, hogy a terv melléklete gyanánt beadott költség-előirányzatot, valamint magát az egész tervet szakértőileg minél előbb felülvizsgáltatván: bemutatás és elfogadás czéljából az érdekelt egyházmegyék tavaszi, következő közgyűlésére juttassa el. Az egyházmegyei közgyűlések pedig oly intézkedés hozatalára kérendők fel, a mely meghatalmazást és jogot ad a végrehajtó bizottságnak arra nézve, hogy abban az esetben, ha a magán uton való alkudozás az épitkezésnek nagyobb és kedvezőbb előnyök mellett való keresztülvitelét helyezi kilátásba, a mennyiben ezt az intézet pénzügyi viszonyai javalják és kivánatossá teszik, szerződést köthessenek, különben pedig a nyilt pályázás hirdetendő meg.“

A II. és III. alatt közölt számadás eredménye tudomásul szolgál.

Egyházmegyénk közgyűlése a maga részéről jóváhagyja, hogy az internatus részére a kellően indokolt,

ujabb terv alapján és a szakértőileg is felülvizsgált költségvetés szerint emeletes épület készüljön.

A bizottságot pedig felhatalmazza arra, hogy ha legalább 10% leengedést érhet el, a nyilvános pályázat meghirdetése nélkül is szerződést kössön oly épitő vállalkozóval ki teljes vagyoni biztositékot nyujtani képes.

Ezen végzés megerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetik.

14. Olvastatott esperesnek a következő jelentése az 1895 évi közalapi számadások megvizsgálásáról és a folyó 1896. évi közalapi járulékok helyben hagyásáról:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyházmegye közalapi bizottsága az 1895-ik évi közalapi járulékokról szóló számadást, a kezelési szabályok értelmében megvizsgálta, teljesen rendben levőnek találta s mint ilyet jóváhagyta.

I.		II. Hátralékok rovata									
Sorszám	Egyházközség neve	összes hátraléka a folyó 1895. év január 1-én		ebből töröltetett		hátralékából befizetett a f. 1895. évben		hátraléka maradt a folyó 1895. év dec. 31-én		hátralékából tulfizetés	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr.
1	Ágya	62	90	—	—	62	90	—	—	—	—
	f. e. Szintye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Ant	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	K.-Apáti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f. e. Uj-Arad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Árpád	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bajj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Belényes	13	90	3	—	10	90	—	—	—	—
	f. e. Vaskóh	2	50	—	—	2	50	—	—	—	—
8	B.-Böszörm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Erdőhegy	11	14	—	—	11	14	—	—	—	—
10	Fenes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Geszt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f. e. Cséffa	1	50	1	50	—	—	—	—	—	—
12	K.-Gyán	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	M.-Gyán	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Gyanta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	l. e. Kisháza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	l. e. Széplak	4	40	—	—	4	40	—	—	—	—
15	E.-Gyarak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	F.-Gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	M.-Gyorok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	N.-Harsány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	M.-Homorog	25	60	1	40	15	80	8	40	—	—
20	S.-Keresztur	4	—	—	—	—	—	4	—	—	—
21	Komádi	44	60	—	—	49	50	—	—	4	90
22	Okány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Pankota	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	K.-Pereg	34	80	5	10	8	95	20	75	—	—
	l. e. Német-Pereg	1	40	—	—	—	—	1	40	—	—
	Átvitel:	206	74	11	—	166	09	34	55	4	90

közalap 1895. évi járulékairól.

nagy-szalontai egyházmegye.

I		III. Folyó évi hátralékok rovata						IV.	
járuléka a f. 1895. évre		ebből befizetett a folyó 1895. évben		ebből hátralék maradt a f. 1895. év decz. 31-én		ebből tulfizetés		Tőke természetü adományok ref. ünnepi pers. pénz	
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr.	frt	kr
63	90	63	90	—	—	—	—	—	—
6	90	6	90	—	—	—	—	—	—
29	90	29	90	—	—	—	—	—	—
16	10	16	10	—	—	—	—	—	—
100	40	100	40	—	—	—	—	—	—
1	60	1	60	—	—	—	—	—	—
31	10	31	10	—	—	—	—	—	—
17	30	17	30	—	—	—	—	—	—
34	60	2	80	31	80	—	—	—	—
2	80	—	—	2	80	—	—	—	—
82	90	—	—	82	90	—	—	—	—
98	80	101	36	—	—	2	56	—	—
19	90	19	90	—	—	—	—	—	—
81	50	81	50	—	—	—	—	—	—
5	—	5	—	—	—	—	—	—	—
58	—	58	—	—	—	—	—	—	—
58	50	58	50	—	—	—	—	—	45
40	20	36	10	4	10	—	—	—	—
3	20	—	—	3	20	—	—	—	—
2	30	2	30	—	—	—	—	—	—
44	10	54	10	—	—	10	—	—	20
43	20	43	20	—	—	—	—	—	—
10	40	10	40	—	—	—	—	—	30
33	—	33	—	—	—	—	—	1	20
21	80	—	—	21	80	—	—	—	—
37	60	—	—	37	60	—	—	—	—
154	—	75	35	78	65	—	—	—	—
78	20	78	20	—	—	—	—	—	—
18	30	18	30	—	—	—	—	—	—
55	—	48	60	6	40	—	—	—	10
12	70	—	—	12	70	—	—	—	—
1263	20	993	81	281	95	12	56	2	25

I.		II. Hátralékok rovata									
Sorszám	Egyházközség neve	összes hátraléka a folyó 1895. év január 1-én		ebből töröltetett		hátralékából befizetett a f. 1895. évben		hátraléka maradt a folyó 1895. év decz. 31-én		hátralékából tulfizetés	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr.
	Áthozat:	206	74	11	—	166	09	34	55	4	90
25	Lippa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Remete	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Sarkad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	M.-Sass	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	B,-Sebes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Sonkolyos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Szakál	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	N.-Szalonta	21	—	4	20	16	80	—	—	—	—
33	Szemlak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Szent-Leányfalva	43	70	—	—	23	—	20	70	—	—
35	Tamásda	7	30	—	70	6	60	—	—	—	—
36	Tárkány	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Tenke	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	F.-Tóth és Györös	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Ugra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	B.-Ujlak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	B.-Zerind	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	N.-Zerind	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Zsadény	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44	Vadász	42	50	—	—	42	30	—	20	—	—
	l. e. Csermő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f. e. B.-Apáti	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—
	f. e. Talpas	1	70	—	—	1	70	—	—	—	—
	f. e. Simonyifalva	3	20	—	—	3	20	—	—	—	—
	f. e. Seprős	1	80	—	—	1	80	—	—	—	—
	Összesen:	328	94	16	90	262	49	55	45	5	90

E szerint a hátralék 328 frt 94 kr., melyből
töröltetvén 16 „ 90 „
maradt hátralékul 312 „ 04 „
f. évi járulék 2578 „ 20 „
és igy összesen: 2890 frt 24 kr. fizetendő az 1895-ik évben.

III. Folyó évi hátralékok rovata								IV.	
járuléka a f. 1895. évre		ebből befizetett a folyó 1895. évben		ebből hátralék maradt a f. 1895. év decz. 31-én		ebből tulfizetés		Tőke természetü adományok ref. ünnepi pers. pénz	
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr.	frt	kr
1263	20	993	81	281	95	12	56	2	25
24	30	24	30	—	—	—	—	—	30
14	80	14	20	—	60	—	—	—	—
201	40	201	40	—	—	—	—	—	—
68	10	68	10	—	—	—	—	—	50
19	90	19	90	—	—	—	—	—	—
9	—	9	—	—	—	—	—	—	—
7	20	7	20	—	—	—	—	—	—
8	20	8	20	—	—	—	—	—	10
509	50	423	20	86	30	—	—	4	35
24	—	24	—	—	—	—	—	—	—
21	70	—	—	21	70	—	—	—	—
20	50	—	—	20	50	—	—	—	—
24	10	24	10	—	—	—	—	—	—
5	40	5	40	—	—	—	—	—	—
65	90	65	90	—	—	—	—	1	—
25	70	25	70	—	—	—	—	—	10
54	60	54	60	—	—	—	—	—	21
12	50	12	50	—	—	—	—	—	—
10	70	10	70	—	—	—	—	—	—
54	90	54	90	—	—	—	—	—	—
69	90	69	90	—	—	—	—	—	—
42	80	—	—	42	80	—	—	—	—
13	—	13	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	70	—	—	1	70	—	—	—	—
3	60	—	—	3	60	—	—	—	—
1	60	—	—	1	60	—	—	—	—
2578	20	2130	01	460	75	12	56	8	81

Az 1895-ik esztendő folyamán:

befizettetett:

1. hátralék	262 frt 49 kr.,	ebből tulfizetés	5 frt 90 kr.
2. f. évi járulék	2130 frt 01 kr.,	„ „	12 frt 56 kr,
3. perselypénz	8 frt 81 kr.,	tulfizetés összesen:	18 frt 46 kr.
összesen:	2401 frt 31 kr.,		

maradt fizetetlen:

1. hátralék	55 frt 45 kr.
2. f. évi járulék	460 frt 75 kr.
összesen:	516 frt 20 kr.

azaz kétezernégyszázegy forint és 31 kr. o. é., mely összeg a következő részletekben küldetett fel a magyar földhitel intézethez:

1.	1895. január	28. a	2542.	sz. nyugta szerint	77 frt 05 kr.	ennek postai viteldija	— frt 20 kr.
2.	„ február	21. a	3921.	„ „ „	81 „ 20 „	„ „ „	— „ 20 „
3.	„ október	10. a	20408.	„ „ „	101 „ 15 „	„ „ „	— „ 20 „
4.	„ „	25. a	21452.	„ „ „	106 „ 90 „	„ „ „	— „ 20 „
5.	„ november	12. a	23041.	„ „ „	230 „ 40 „	„ „ „	— „ 30 „
6.	„ „	29. a	24212.	„ „ „	380 „ 70 „	„ „ „	— „ 50 „
7.	„ deczember	5. a	24619.	„ „ „	352 „ 40 „	„ „ „	— „ 50 „
8.	„ „	14. a	25302.	„ „ „	215 „ 41 „	„ „ „	— „ 30 „
9.	„ „	14. a	25301.	„ „ „	414 „ 35 „	„ „ „	— „ 50 „
10.	„ „	28. a	26077.	„ „ „	171 „ 70 „	„ „ „	— „ 30 „
11.	1896. január	13. az	1224.	„ „ „	223 „ 95 „	„ „ „	— „ 30 „
12.	„ „	17. az	1709.	„ „ „	46 „ 10 „	„ „ „	— „ 10 „
				Összesen:	2401 frt 31 kr.	ennek postai viteldija	3 frt 60 kr.

Ezen számadást — ugy egyes tételeiben, mint főösszegében — okmányaival összehasonlitván, azt helyesen vezetettnek, teljesen fölszereltnek találtuk s mint ilyet, jóváhagytuk, azon kijelentéssel, hogy a Széll Kálmán esperes által előlegezett 3 frt 60 kr. postai viteldij, részére az egyházmegyei pénztárból kiutalványozandó.

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a hozzám beérkezett 1896-ik évi közalapi járulékokról szóló bevallási-iveket az egyházmegyei közalapi bizottság felülvizsgálta és jóváhagyta. Az eként jóváhagyott bevallási-iveket az illető presbyteriumhoz 1—1 példányban visszaküldöttem, 1—1 példányban pedig az egyházmegyei levéltár részére visszatartottam.

Bevallási ív az országos reform. egyházi közalap 1896. évi járulékairól.

Tiszántuli egyházkerület, nagyszalontai egyházmegye.

Sorszám	Egyházközségek neve	1. Összes hátraléka a folyó 1896. év jan. 1-én		2. Ebből töröltetett		3. Járuléka a folyó 1896 évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	—	—	—	—	66	—
	l. e. Szintye	—	—	—	—	6	80
2	Ant	—	—	—	—	29	20
3	K.-Apáti	—	—	—	—	16	20
4	Arad	—	—	—	—	88	60
	f. e. Uj-Arad	—	—	—	—	1	60
5	Árpád	—	—	—	—	30	44
6	Bajj	—	—	—	—	16	10
7	Belényes	31	80	6	50	32	—
	f. e. Vaskóh	2	80	—	—	3	—
8	B.-Böszörmény	82	90	—	—	95	60
9	Erdőhegy	—	—	—	—	97	80
10	Fenes	—	—	—	—	19	80
11	Geszt	—	—	—	—	81	50
	f. e. Cséffa	—	—	—	—	1	—
12	Köte-Gyán	—	—	—	—	57	90
13	Mező-Gyán	—	—	—	—	58	90
14	Gyanta	4	10	4	10	31	10
	l. e. Kisháza	3	20	—	—	3	30
	l. e. Széplak	—	—	—	—	2	30
15	E.-Gyarak		—	—	—	52	60
16	F.-Gyarmat	—	—	—	—	43	50
17	M.-Gyorok	—	—	—	—	10	80
18	N.-Harsány	—	—	—	—	34	80
19	M.-Homorrg	30	20	2	20	21	20
20	S.-Keresztur	41	60	—	—	39	60
21	Komádi	78	65	4	90	151	80
22	Okány	—	—	—	—	80	90
23	Pankota	—	—	—	—	18	20
24	K.-Pereg	27	15	—	90	58	40
	l. e. Német-Pereg	14	10	—	30	12	70
25	Radna-Lippa	—	—	—	—	22	80
26	Remete	—	60	—	60	16	70
	Átvitel	317	10	19	50	1303	10

Sorszám	Egyházközségek neve	1. Összes hátraléka a folyó 1896. év jan. 1-én		2. Ebből töröltetett		3. Járuléka a folyó 1896. évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat	317	10	19	50	1303	10
27	Sarkad	—	—	—	—	201	90
28	M.-Sass	—	—	—	—	70	20
29	B.-Sebes	—	—	—	—	21	30
30	Sonkolyos	—	—	—	—	9	30
	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	7	80
31	Szakál	—	—	—	—	9	30
32	N.-Szalonta	86	30	4	40	489	40
33	Szemlak	—	—	—	—	24	—
34	Szt.-Leányfalva	42	40	—	—	22	30
45	Tamásda	20	50	—	—	18	80
36	Tárkány	—	—	—	—	24	10
	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	5	40
37	Tenke	—	—	—	—	65	—
38	F.-Tót és Győrös	—	—	—	—	25	90
39	Ugra	—	—	—	—	55	10
40	B.-Ujlak	—	—	—	—	12	50
41	B.-Zerind	—	—	—	—	10	70
42	N.-Zerind	—	—	—	—	54	30
43	B.-Zsadány	—	—	—	—	69	70
44	Vadász	43	—	—	20	42	40
	l. e. Csermő	—	—	—	—	12	40
	f. e. Talpas	1	70	—	—	1	70
	f. e. Simonyifalva	3	60	—	—	3	40
	f. e. Seprős	1	60	—	—	1	70
	Összesen	516	20	24	10	2561	70

A hátrálékból	516 frt 20 kr,
töröltetvén	24 frt 10 kr,
maradt hátralékul	492 frt 10 kr,
folyó évi járulék	2561 frt 70 kr.
Összesen fizetendő	3053 frt 80 kr.

Midőn ezen jelentésem kapcsában, a közalapi számadás és a bevallási-ivek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánitom, tisztelettel fölkérem a Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyülést, hogy ezen jelentést jóváhagyó tudomásul venni, — továbbá az egyháznk presbyteriumait oda utasitani méltóztassék, hogy a hozzájok már megküldött bevallási-iveken kitüntetett s kötelező erejüvé vált 1896-ik évi járulékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés bevárása nélkül, az általuk legalkalmasabbnak vélt időben beszedni, — és azt legkésőbb folyó évi deczember 1-ig, az egyházmegye pénztárnokához eljuttatni, — ismerjék állásukból folyó kötelességüknek.

Végül kérem, hogy a „Kezelési szabályok“ 15, 16. és 17. §-ai értelmében és az ott megnevezett hatáskörrel, az egyházmegye közalapi bizottságát megválasztani méltóztassék.“

Egyházmegyénk közgyülése a felolvasott jelentést jóváhagyja s egész terjedelmében jegyzőkönyvileg közzé tenni elrendeli.

a) A közalapi bizottság tagjai iránt buzgó fáradozásukért elismerő köszönetét nyilvánitja.

b) Esperes részére az általa előlegezett 3 frt 60 kr postaportót visszatéritésül az egyházmegyei pénztárból kiutalja.

c) Az egyházak presbyteriumainak kötelességé teszi, hogy a folyó évi közalapi tartozásaikat és netaláni hátrálékaikat — melyek a hozzájok már megküldött bevallási-iveken ki vannak tüntetve, — a ref. ünnepi perselypénzzel együtt minden további sürgetés bevárása nélkül folyó évi deczember 1-ső napjáig az egyházmegye pénztárnokához ellennyugta mellett juttassák el.

d) A közalapi bizottság tagjaiul: Dr. Balog Elek, Böszörményi Lajos tanácsbirákat, — póttagul Hadházi Kálmánt az 189⁶/₇-ik évre közfelkiáltás utján megválasztja.

15. Olvastatott egyházmegyénk egyházi értekezletének beterjesztett következő jegyzőkönyve:

„Jelen gyülés legfőbb tárgyát képezvén az egyházmegyei lelkészi gyámintézet jövő sorsa, akkor, midőn az országos lelkész özvegy-árva gyámintézet az 1896, évvel kezdődőleg immár életbelépett; — családaink jövő sorsán aggódó töprengés s a multban a gyámintézetek fejlesztésére forditott anyagi áldozat és erőfeszités immár czélját tévesztett, sőt tekintve, hogy az orsz. gyámintézet mellett az egyházmegyei gyámintézet további fentartása — s a közel jövőben megalkotandó nyugdij-intézettől reánk nehezedő teher — alig elviselhető, csekély lelkészi fizetésünket kimeritő áldozatot kivánó: esperes Széll Kálmán

153. számu körlevelében egy javaslatot terjeszt jelen közgyűlés elé, — mely szerint 5 különböző irányu helyt álló számitásaira támaszkodva inditványozza hogy: az országos lelkészi gyámintézet életbeléptetése után, az egyházmegyei lelkészi gyámintézet ne fejlesztessék tovább, hanem csak a mostani tagok részére tartassék fen, az eddigi alapszabályszerü tagdijak minden év szeptember 15-ig leendő pontos befizetése ellenében a tagokkal és gyámdijra jogosultjaikkal szemben vállalt kötelezettségének eleget tesz, de más oldalról helyettök fizeti az országos lelkészi gyámintézet belépési járulékát és évi tagdijat, a tőkevagyon felhasználásával is, biztositván az 1895. deczember 31. zárlat alapján adott gyámdij osztalékot = $^1/_4$-enként 54 frtot; s majd a kötelezettségei teljes lerovása után fenmaradó tőke összeg, örök alapitványul a n-szalontai ev. ref. egyházmegyében szolgáló ev. ref. lelkészek fizetési pótlékára használtassék fel; — igy levén fentartható a kegyeleti átalánynak az alapszabály 5 - 6. §§. szerinti fizetése, mert az 1896. ápril után belépő lelkész, ha nem tagja is a megyei gyámintézetnek: de örököse amaz a lelkészek fizetése javitására szolgáló alapitványnak.

E kivonatban emlitett javaslat feletti vita folyamán, a gyámintézet jövő sorsa iránt mindég melegen érdeklődő, a lelkésztársak családjának sorsát — hosszu tapasztalásunk szerint — régi időn át szivén viselő esperes urnak, nagy körültekintéssel, párját ritkitó odaadással készitett munkálatáért köszönetét fejezi ki a közgyűlés

E minket és családaink jövőjét oly mélyen érdeklő ügyet a legmelegebb rokonszenv és érdeklődés mellett vette tárgyalás alá az értekezlet, s szélesmedrü vitában — nem osztván az inditványban kifejtett azon elvet, mintha az országos gyámintézet mellett a megyei gyámintézet fentartása elviselhetlen teherrel nehezednék reánk, továbbá tulóvatosnak jelezvén a megyei gyámintézet jövedelmének 6 - 5 esetleg 4%-kal való számitását: egy felolvasott ellenszámitás — a javaslattól eltérő kiindulási ponttal — kimutatja, hogy a most gyámdijra jogosultak jelen osztalékát, valamint a mostani osztalékot a jövő nemzedék gyámdijra jogosultjainak is megadhatja a gyámintézet, azt biztosithatja, sőt a mostani alaptőke emelkedést is mutat vállalt kötelezettségei mellett is. — Végül a megyei gyámintézetet az értekezlet többsége elődeinktől árváink özvegyeink gyámolitására összerakott szent örökségnek tekinti, mely alapitási czéljának csak ugy felel meg, ha nem zárja le a sorompót a jövő nemzedék előtt, és azok áldani fogják a nemzedéket, hogy kevés jó akarattal az ő családaik jövőjét, a jelen nemzedékéhez mérten biztositják, s azt a szép tőke összeget, melyet a jelen nemzedék is már örökül kapott, az elődök által lerakott alapon adja az utódoknak szintén örökül, s nem tartja azt egyedül a mienknek, melylyel e nemzedék csak saját terhét igyekszik könnyiteni. — És mivel az egyházmegyei gyámintézetbe lépés többé nem kötelező: azoknak — kik ennek jótéteményét családjaik részére igénybe venni óhajtják — fentartani kivánja a jogot az önkéntes belépésre. — Többféle módositó meg-

jegyzések után föltétetvén a kérdés: kivánja-é az értekezlet, hogy az országos lelkészi gyámintézet életbeléptetésével, a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei gyámintézet uj tagokat vegyen é fel kebelébe, vagy nem?

Igennel szavazott 14 lelkésztárs, — nem-mel pedig 8; — és igy a fenti elnöki javaslatnak azon egyetlen pontját, hogy „az országos lelkészi gyámintézet életbeléptetése után egyházmegyei lelkészi gyámintézetünket ne fejleszszük tovább“: az értekezlet nem teszi magáévá. Mivel pedig az uj tagoknak az egyházmegyei gyámintézetbe belépési ténye, s ez által szerzett joga, az egyszerü tagdij befizetese által, semmi arányban nem áll az eddigi tagok által tett áldozatokkal: egy bizottság választassék, mely véleményes javaslatot dolgozzon ki, — ugy az alapszabályok módositása mint az egész gyámintézetre vonatkozó, a körülmények által kivánt szükséges — választások tárgyában. — Ilyen bizottságul a gyámintézeti választmány választatik meg azzal, hogy munkálatát az őszi egyházmegyei gyűlésre terjeszsze be.

E szavazat közvetlen kapcsán és következtében, már most kijelenti elnök esperes, hogy holnap azaz április hó 9-én tartandó egyházmegyei közgyűléstől kérni fogja, hogy jelen határozat jóváhagyása esetén mondja ki azt is, hogy a gyámintézet a régi tagokkal szemben, alapszabályszerü, elvállalt kötelezettségét a jövőben feltétlenül betartsa és biztositsa. Egyuttal lemond az értekezlet elnökségéről, mivel jelen szavazatból azt látja, hogy osztatlan bizalmat többé nem bir.

Jelen határozat jóváhagyás végett az 1896. évi április 9-én tartandó egyházmegyei gyűlésre felterjesztetik.“

E jegyzőkönyv felolvasása után Széll Kálmán esperes röviden ismerteti tervezetét és felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy az egyházmegyei lelkészi gyámintézet mostani gyámdij jogosultjaival szemben biztositsa az egyházmegyei gyámintézet alapszabályszerü kötelezettségét — s egyszersmind erkölcsi kötelességének tartja az esperességről való lemondását bejelenteni.

Balog Ambrus főjegyző, minden indokolás nélkül, inditványozza, hogy az egyházmegyei közgyűlés ez alkalommal ne határozzon az egyházmegyei lelkészi gyámintézet sorsa felett, hanem bizza meg a gyámintézeti választmányt, hogy e tárgyra vonatkozólag részletes javaslatot készitsen és azt az egyházmegye folyó évi nyári közgyűlésére terjeszsze be.

Egyházmegyei közgyűlésünk ezen inditványt egyhangulag elfogadja, ki mondván, hogy az egyházmegyei gyámintézet gyámdijra jogosultjainak alapszabályszerü igényeit mindenek felett biztositani kivánja és ennek tekintetbe vételével a gyámintézet jövőjére vonatkozó részletes javaslat készitésével Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Széll Kálmán, Balog

Ambrus, Tisza István, Márk Ferencz, Böszörményi Lajos, Nagy Imre, Hadházy Kálmán bizatnak meg.

Az országos ev. ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézet részére fizetendő belépési és tagsági dijak beszedésére és elszámolására egyházmegyénk közgyűlése megválasztja Márk Ferencz lelkész gyámintézeti pénztárnokot.

16. Olvastatott Balog Ambrus és Márk Ferencz lelkészi tanácsbiráknak az egyházmegyei pénztár megvizsgálásáról beadott következő jelentése:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

Alólirottak esperesi megbizás folytán Bagdi János egyházmegyei pénztárnok 1895. évi számadását megvizsgáltuk és pedig volt:

A) Egyenes egyházi költségekből:

Bevétel	2160 frt 37 kr	
Kiadás	1675 „ 08 „	
Marad	485 frt 29 kr.	

B) Vegyesekből:

Bevétel	674 frt 09 kr	
Kiadás	411 „ 14 „	
Marad	262 frt 95 kr.	

Ezen számadást minden pontjában helyesnek s okmányokkal igazoltaknak találtuk s számadó pénztárnok részére a felmentést — elismerés kifejezés mellett — a szokott fentartással megadhatónak véleményezzük.

Ugyanezen alkalommal átvizsgáltuk az értékeket is s azokat szintén rendben — meglevőknek találtuk.

A beterjesztett költség-előirányzatot elfogadásra ajánljuk.

A magyar prot. irodalmi társaság részére, az évenként fizetni szokott 5 frt tagdij helyett, a megfelelő tőke összegnek: 100 frtnak befizetését, javaslatba hozzuk.

A mult évben kitüntetett hátrálékosok közzül csak a bélzerindi egyház vette figyelembe a 11—1894. számu egyházkerületi határozatot. Annálfogva: az ágyai, belényesi, kisperegi, német-peregi, sarkad-kereszturi, sonkolyosi, szentleányfalvai, fekete-tóthi és vadászi egyházak presbyteriumai irányában, — valamint Budai János, Komjáthy Antal, Asztalos Ferencz, Szücs József, F. Tóth, Kis-Pereg, Précsényi Sándor kebelezési illetékkel régebben tartozó belhivatalnokok és egyházak iránt, a 11—1894. számu végzések foganatositását tisztelettel ajánljuk.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett jelentés alapján Bagdi János pénztárnok részére a felmentést az 1895. évi számadására vonatkozólag elismerésének kifejezése mellett, a szokott fentartással megadja.

Az egész számadást a hátrálékosok kimutatásával együtt jegyzőkönyvben kinyomatni elrendeli.

Az esperesi hivatalt utasitja, hogy az ágyai, belényesi, kisperegi, sarkadkereszturi, sonkolyosi, feketetóthi és vadászi hátrálékkal tartozó egyházak presbyteriumai irányában. — valamint Komjáthi Antal, Asztalos Ferencz, Szücs József, F. Tóth, Kis-Pereg, Précsényi Sándor keblezési illetékekkel tartozó belhivatalnokok és egyházak iránt az 11—1896. számu végzést foganatositsa.

A) Számadás az egyházmegyei pénztár értékeiről:

Sorszám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
			I. Egyetemes költségek:				
1	1895 január	1	A nagyszalontai takarékpénztárba elhelyezett 2040. sz. könyv értéke:	1583	49		
2			Ezen összegnek egy évi kamatja:	80	12		
3			Három darab kötvény értéke:	425	—		
			Egyházmegyei egyetemes költségek összege:	2088	61		
			II. Tüzkárbiztositási jutalék:				
4			A nagyszalontai takarékpénztárban elhelyezett 1693. számu könyv értéke tőkében és kamatban	1153	06		
			Összes érték:	3241	67		
			Ebből a nagyváradi felső-leánynevelő intézet javára megajánlott összeg:	—	—	1000	—
			Kiadás:	—	—	1000	—
			Marad összes érték	2241	67		
			Kétezerkétszáznegyvenegy frt 67 kr.				

B) Számadás

a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye közigaztási pénztárnoka által kezelt pénzekről az egyházi közalap kivételével az 1895-ik évről.

Sorszám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
			Számadás az egyet. egyh. költségekről.				
1	január	1	Számadási maradvány	398	37	—	—
2	„	21	Posta költség	—	—	—	20
3	február	11	Postatáskazár elforditásáért és két kulcs készitéss	—	—	—	90
4	„	11	Kócsa Károlynak a jelentő ivek betöltése alkalmával előfogati dij	—	—	5	—
5	„	11	Posta költség	—	—	—	5
6	„	15	Posta költség	—	—	—	20
7	„	23	40 drb utalvány ürlapért	—	—	—	20
8	márcz.	1	A n.-zerindi postán egy fiók tartásáért jan. 1-től jul. 1-ig	—	—	3	—
9	„	7	K.-Pereg egyet. egyh. költség hátralékban fizet	70	—	—	—
10	„	11	Számadási vizsgálóknak fuvardij	—	—	4	—
11	ápril	18	Széll Kálmán esperesnek napdij az ápr. 18-án tartott gyülés alkalmával	—	—	4	—
12	„	18	Balog Ambrus t. birónak napdij	—	—	3	—
13	„	18	Böszörményi Lajos „ „	—	—	3	—
14	„	18	Márk Ferencz „ „	—	—	3	—
15	„	18	Nagy Imre „ „	—	—	3	—
16	„	18	Hajdu Elek „ „	—	—	3	—
17	„	18	Sipos Imre „ „	—	—	3	—
18	„	18	Pénztárnoknak „	—	—	3	—
19	„	18	Szondi Géza iskola látogatónak uti költség	—	—	5	—
20	„	18	Márk Ferencz számvevőszéki fuvar és napdij	—	—	5	—
21	„	18	Bagdi Jánosnak számvevőszéki fuvar és napdij	—	—	5	—
22	„	18	Sipos Imre mint isk. látogató uti költségre	—	—	5	—
			Oldal összeg:	468	37	58	55

Sorszám	Kelet		Tárgy	Bevétel		Kiadás	
	hó	nap		frt	kr	frt	kr
			Áttétel:	468	37	58	55
23	„	18	Főjegyző évi tiszteletdija	—	—	21	—
24	„	18	Balog Ambrus egyh. ker. képv. dija	—	—	30	—
25	„	18	Egy levéltár az e. m. részére	—	—	26	—
26	„	18	Iroda szerek a pénztárnok részére	—	—	7	02
27	május	3	Postaköltség	—	—	—	39
28	„	9	Szentleányfalva közigazgatási költség hátralékból fizet	25	—	—	—
29	„	9	Egyházlátogatási költség és fuvardij Hajdu Eleknek	—	—	16	80
30	„	9	Posta költség	—	—	—	10
31	„	27	Posta költség	—	—	—	20
32	„	29	Egyházlátogatási költség Nagy Imrének	—	—	14	40
33	„	29	Postaköltség	—	—	—	10
34	junius	2	Egyházmegyei jegyzőkönyvek árába	—	—	75	55
35	„	2	Postaköltség	—	—	—	20
36	„	16	Egyházlátogatási költség Balog Ambrus t. birónak	—	—	24	—
37	„	16	Főjegyzőnek irodai szerekre	—	—	12	37
38	„	21	Egyházlátogatási költségre Márk Ferencznek a belényesi egyházak látogatásáért	—	—	31	20
39	„	21	Postaköltségre	—	—	—	10
40	julius	4	Egyházm. aljegyzőnek irószerekre	—	—	6	45
41	„	4	Postaköltségre	—	—	—	05
42	január	4	Ónodi Sándor 350 frt tőke tartozásának január – jul. kamata	14	—	—	—
43	„	4	Tárnok László 75 frt tőke tartozásának egy évi kamatja	6	—	—	—
44	julius	4	Ónodi Sándor 350 frt tőke tartozásának julius—deczemb. kamatja	14	—	—	—
45	„	6	A n.-zerindi postán egy fiók tartásáért julius 1-től deczember 31-ig	—	—	3	—
46	aug.	29	Az aradvidéki egyházlátogatási dij Böszörményi Lajosnak	—	—	41	20
47	„	29	Postaköltség a közalap járulékok felküldéséért Budapestre	—	—	3	90
			Oldal összeg:	527	37	372	58

Sorszám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
			Áttétel:	527	37	372	58
48	aug.	29	Napdij az esperesnek 1895. évi aug. 29. tartott e. m gyűlés alkalmával	—	—	4	—
49	„	29	Nagy Imre t. birónak napdij	—	—	3	—
50	„	29	Balog Ambrus „ „ „	—	—	3	—
51	„	29	Böszörményi Lajos „ „ „	—	—	3	—
52	„	29	Márk Ferencz „ „ „	—	—	3	—
53	„	29	Sipos Imre „ „ „	—	—	3	—
54	„	29	Hajdu Elek „ „ „	—	—	3	—
55	„	29	Pénztárnoknak „	—	—	3	—
56	„	29	Postaköltség	—	—	—	44
57	„	29	200 iv vagyonkimutatási nyomtatványért, 10 iv pakoló papirért	—	—	2	95
58	szept.	16	Egyházkerületi képviselönek napdij	—	—	30	—
59	„	16	Postaköltség	—	—	—	10
60	„	24	B.-Sebes egyet. költség	7	16	—	—
61	„	29	15,000 igazoló jegyért	—	—	45	—
62	„	29	Postaköltség	—	—	—	10
63	októb.	4	Postaköltség	—	—	—	20
64	„	8	Arad egyet. költség hátr.	48	—	—	—
65	„	16	Az augusztusi e. m. közgyűlés jegyzőkönyvének nyomtatásáért	—	—	33	43
66	„	16	Postaköltség	—	—	—	10
67	„	22	N.-Zerind közig költség	40	28	—	—
68	„	22	Postaköltség	—	—	—	20
69	„	22	Szintye egyet. költségek	4	20	—	—
70	nov.	9	Sarkad „ „	148	36	—	—
71	„	9	M.-Homorog „ „	23	06	—	—
72	„	9	„ hátraléka 1894. évről	6	92	—	—
73	„	10	Postaköltség	—	—	—	10
74	„	11	Ugra egyet. költség 1895. év	35	52	—	—
75	„	15	R.-Lippa „ „ „ „	3	76	—	—
76	„	16	Sz.-leányfalva egyet költs. hátralék	27	—	—	—
77	„	21	Ant egyet. költs. 1895. év	21	96	—	—
78	„	23	B.-Zsadány „ „ „ „	35	22	—	—
79	„	24	Okány „ „ „ „	56	—	—	—
80	„	24	Jánosfalva „ „ „ „	5	18	—	—
81	„	24	Jánosfalva „ „ hátralék	25	18	—	—
			Oldal összeg:	1015	17	510	40

Sorszám	Kelte hó	Kelte nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
			Áttétel:	1015	17	510	40
82	novem.	25	Postaköltség	—	—	—	—
83	„	27	Ágya egyet. költség hátralék	50	—	—	50
84	„	27	M.-Sass egyet. költség 1895. év	29	80	—	—
85	„	27	M.-Harsány „ „ „ „	25	16	—	—
86	„	27	Pankota „ „ „ „	8	20	—	—
87	„	29	B.-Böszörmény egyet. költs. 1894. évr.	61	26	—	—
88	„	29	Postaköltség	—	—	—	80
89	„	29	Esperes tiszteletdija	—	—	300	—
90	„	30	Nyégerfalva egyet. költs. 1895. év	4	32	—	—
91	decz.	2	Szemlak „ „ „ „	10	50	—	—
92	„	4	Szakál „ „ „ „	3	24	—	—
93	„	6	Remete „ „ „ „	13	64	—	—
94	„	9	Geszt „ „ „ „	30	72	—	—
95	„	9	Postaköltség	—	—	—	30
96	„	11	F.-Gyarmat „ „ „ „	30	26	—	—
97	„	12	Bélzerind egy. költs. 1893 – 94—95. év	22	40	—	—
98	„	13	M.-Gyán egyet. költség 1895. év	34	34	—	—
99	„	13	N.-Szalonta „ „ „ „	216	82	—	—
100	„	13	Nt. esperes urnak egyh. ker. költségekre átszámoltam	—	—	221	02
101	„	14	Tárkány egyet. költs. 1894 – 95. év	47	92	—	—
102	„	17	Postaköltség	—	—	—	30
103	„	18	Belényes egyet. költségekre 1894. és 1895. évekről	80	—	—	—
104	„	18	Komádi egyet. költs. 1895. év	92	94	—	—
105	„	18	Erdő-Gyarak „ „ „ „	21	70	—	—
106	„	20	Postaköltség	—	—	—	30
107	„	21	K.-Gyán egyet. költs. 1895. év	48	38	—	—
108	„	26	K.-Apáti „ „ „ „	17	12	—	—
109	„	28	Arad egyet. költs. hátralék	36	70	—	—
110	„	28	Arad „ „ 1895. évről	65	40	—	—
111	„	30	Egyházkerületi költségekre	—	—	515	98
112	„	30	Betüsoros tárgymutató 44 példány	—	—	44	—
113	„	30	Konv. j. k. 1894. év november havi 44 példány	—	—	6	60
114	„	30	Konv. j. k. 1895. évi április hó 44 példády	—	—	8	80
			Oldal összeg:	1965	99	1609	—

Sorszám	Kelte hó	Kelte nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
			Áttétel:	1965	99	1609	—
115	decz.	30	Postaköltség	—	—	—	70
116	„	30	Erdőhegy egyet. költség 1895. év	35	40	—	—
117	„	30	A Fonciére biztositó társulattól tüzkárjárulék	44	—	—	—
118	„	30	Nt. Esperes urnak átadtam tüzkárjárulékot	—	—	44	—
119	„	31	Árpád egyet. költség 1895. év	26	60	—	—
120	„	31	Gyorok „ „	4	60	—	—
121	„	31	Fenes „ „	23	68	—	—
122	„	31	Postaköltség	—	—	—	30
123	„	31	Vadász egyet. költség hátralék	60	10	—	—
124	„	31	Postaköltség	—	—	—	20
125	„	31	Egyh. megyei pénztárnok 1% tiszteletdija 2088 frt 61 kr után	—	—	20	88
			Összesen	2160	37	1675	08

Összes bevétel	2160 frt 37 kr.
Összes kiadás	1675 „ 08 „
Számadási maradvány	485 frt 29 kr.

C) Számadás a vegyes bevételek és kiadásokról:

Sorszám	Kelte hó	Kelte nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1895						
1	január	1	Számadási maradvány	132	55	—	—
2	„	21	Tamásda főisk. átalakitási kamat hátralék 4 évi 1892. év juniusig	20	—	—	—
3	február	15	M.-Gyán 200 drb keresztelési-jegg	—	80	—	—
4	„	16	Ágya főisk. átalakitási kamat 1894. április 1-ig	18	—	—	—
5	„		Ágya tőketörlesztésre	50	—	—	—
6	„	25	A főisk. pénztárnál elszámoltam	—	—	88	—
7	márcz.	18	Váczi Sándor kebl. illeték	2	10	—	—
8	május	26	Tenke főisk. épit. költség	60	—	—	—
9	„	27	Főisk. pénztárnál épitési költséget elszámoltam	—	—	60	—
10	julius	9	K.-Gyán 100 drb keresztelési-jegy	—	40	—	—
11	szept.	21	M.-Sass 250 „ „	1	—	—	—
12	októb.	2	Komádi 200 „ „	—	80	—	—
13	„	5	Belényes 100 „ „	—	40	—	—
14	„	8	Erdő-Gyarak 250 drb keresztel.-jegy	1	—	—	—
15	„	20	Árpád 200 „ „	—	80	—	—
16	novem.	7	Sonkolyos 100 „ „	—	40	—	—
17	„		Tárkány 100 „ „	—	40	—	—
18	„	11	Ugra 10 iv vagy. könyvi nyomtatvány	—	20	—	—
19	„		Sarkad „ „ „ „	—	20	—	—
20	„	23	Kamatjáradék 1896. április 12-ig	27	60	—	—
21	„	24	Okány kebl. illeték	2	10	—	—
22	„		Kolozsi Géza kebl illeték	2	10	—	—
23	„	24	Okány suplic váltság	2	—	—	—
24	„	27	Ágya főisk. kamat 1895. április 1-ig	15	—	—	—
25	„		M.-Sass kebl. illeték	2	10	—	—
26	„		Stiglicz Sándor kebl illeték	2	10	—	—
27	„		M.-Sass főisk. tápintézet	1	—	—	—
28	„		N.-Harsány kebl. illeték	2	10	—	—
29	„		Csomor Béla kebl. illeték	2	10	—	—
30	„		N.-Harsány supl. válság	1	—	—	—
			Oldal összeg:	318	25	148	—

Sorszám	Kelte		Tárgy	Bevétel		Kiadás	
	hó	nap		frt	kr	frt	kr
			Áttétel:	348	25	148	—
31	novem.	29	B.-Böszörmény kebl. illeték	16	80	—	—
32	„	30	Nyégerfalva főisk. kam. 1896. ápr. 1-ig	2	10	—	—
33	decz.	2	Szemlak főisk. kamat 1896. febr. 10-ig	6	30	—	—
34	„		Gyanta „ „ 1892. máj. 3-tól egy és fél évre esedékes kamat	48	64	—	—
35	„		Gyanta kebl. illeték	12	60	—	—
36	„		Gyanta 100 drb ker. jegy	—	40	—	—
37	„	6	Remete főisk. épitési költség	14	80	—	—
38	„		Remete kebl. illeték	4	20	—	-
39	„		Szatmári István kebl. illeték	4	20	—	—
40	„	8	Pankota 10 iv vagyon kimut. nyomt.	—	20	—	—
41	„	9	Geszt főisk. kamat 2 évi 1896. április 12-ig	25	20	—	—
42	„		Geszt kebl. illeték	12	60	—	—
43	„		Szabó István kebl. illeték	12	60	—	—
44	„	11	F.-Gyarmat főisk. kamat 1896. április 1-ig	20	79	—	—
45	„	12	B.-Zerind főisk. kamat 1888-tól április 1-től 1895. április 1-ig	58	80	—	—
46	„		B.-Zerind kebl. illeték	3	15	—	—
47	„	13	M.-Gyán kebl. illeték	1	05	—	—
48	„		N.-Szalonta kebl. itleték	2	10	—	—
49	„		Mangu Áron kebl. illeték	2	10	—	—
50	„	17	Főisk pénztárnál elszámoltam kamat járadékot	—	—	204	43
51	„		Főisk. pénztárnál elszámoltam épitési költség tartozás czimen	—	—	14	80
52	„	17	Komádi kebl. illeték	2	10	—	—
53	„		Papp Imre „ „	2	10	—	—
54	„	21	Köte-Gyán „ „	1	05	—	—
55	„		Csató Gyula „ „	1	05	—	—
56	„		Váczi Dezső „ „	3	15	—	—
57	„	26	K.-Apáti főisk. kamat 1896. évi április 24-ig	5	67	—	—
58	„		K.-Apáti törv. könyv ára	—	60	—	—
59	„	28	Arad főisk kamat 3 évi 1896. május 1-ig	15	75	—	—
			Oldal összeg:	628	35	367	23

Sorszám	Kelte hó	Kelte nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
			Áttétel:	628	35	367	23
60	decz.		M.-Homorog 100 drb ker. jegy	—	40	—	—
61	„	30	Erdőhegy főiskolai kamat 1896. márczius 25-ig	6	60	—	—
62	„		Rovács János kebl. illeték	1	05	—	—
63	„		Antal Imre „ „	2	10	—	—
64	„		Árpád főisk. kamat 1895. deczember 2-ig	10	50	—	—
65	„		Bédog János kebl. illeték	8	40	—	—
66	„		Bajj „ „	8	40	—	—
67	„		Gyorok „ „	2	10	—	—
68	„		Budai Ödön „ „	2	10	—	—
69	„		Vadász „ „	2	10	—	—
70	„		Vadász egyh. törvénykönyv	—	60	—	—
71	„		Gyanta 1 és fél évi kamatjáradék pótlására	1	39	—	—
72	„		Főisk. pénztárnál elszámoltam kamatjáradékot	—	—	39	91
73	„		Főiskolai pénztárnál elszámoltam tápintézet részére	—	—	4	—
			Összesen:	674	09	411	14

Összes bevétel 674 frt 09 kr.
Összes kiadás 411 „ 14 „
Számadási maradvány: 262 frt 95 kr.

Mérleg a két számadásnál:

Bevétel az egyet. költségekből: 2160 frt 37 kr.
Bevétel a vegyesekből: 674 „ 09 „
Összes bevétel: 2834 frt 46 kr.
Kiadás az egyet költségeknél: 1675 frt 02 kr.
Kiadás a vegyeseknél: 411 „ 14 „
Összes kiadás: 2086 frt 22 kr.
Összes bevétel: 2834 „ 46 „
Összes kiadás: 2086 „ 22 „
Számadási maradvány: 748 frt 24 kr.

szóval: hétszáznegyvennyolcz frt 24 kr.

Az ev. ref. n.-szalontai egyházmegyében a hátrálékok kimutatása az 1895. év deczember 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Egyetemes egyházi költség		Építési költség		Főiskolai kamat		Kebelezési kamat		Egyházi törvénykönyv ára		Összesen	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	134	64	—	—	15	—	2	10	—	—	151	74
2	Koczó Lajos	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
3	Bajj	21	72	—	—	8	40	—	—	—	—	30	12
4	Belényes	2	48	—	—	105	—	—	—	—	—	107	48
5	B.-Ujlak	17	14	—	—	—	—	—	—	—	—	17	14
6	B.-Böszörmény	61	26	—	—	—	—	—	—	—	—	61	26
7	Budai János	gyülés	után	letör	lesz	tette		12	60	—	—	12	60
8	Komjáti Antal	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
9	Asztalos Ferencz	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
10	Szücs József	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
11	F.-Tóth	44	36	—	—	—	—	3	15	—	60	48	11
12	Gyanta	28	50	—	—	78	75	—	—	—	—	107	25
13	Tóth István	—	—	—	—	—	—	12	60	—	—	12	60
14	K.-Pereg	211	72	—	—	—	—	2	10	—	60	214	42
15	Précsényi Sándor	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
16	N.-Pereg	56	28	—	—	—	—	—	—	—	—	56	28
17	S. Keresztur	72	82	60	93	—	—	—	—	—	—	133	75
18	Sonkolyos	32	92	—	—	37	80	—	—	—	—	70	72
19	Szentleányfalva	41	56	—	—	—	—	—	—	—	60	45	16
20	Tamásda	40	64	—	—	22		—		—	—	62	64
21	Tárkány	—	—	—	—	12	60	—	—	—	—	12	60
22	Tenke	38	20	—	—	—	—	2	10	—	—	40	30
23	Sághi Péter	—	—	—	—	—	—	2	10	—	—	2	10
24	Vadász	62	42	—	—	—	—	—	—	—	—	62	42
25	Csermő	16	24	8	70	—	—	—	—	—	—	24	94
26	Kisháza	2	64	—	—	—	—	—	—	—	—	2	64
27	Széplak	4	28	—	—	—	—	—	—	—	—	4	28
	Összesen	892	82	69	63	279	55	47	25	1	80	1291	05

Ant, 1896 január 26.

Bagdi János,
egyházmegyei pénztárnok.

17. Az egyházmegyei pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság beterjeszti és elfogadásra ajánlja a folyó 1896. évre elkészitett következő költségelőirányzatot:

A nagyszalontai ev. ref. egyházmegye költségelőirányzata az 1896. évre.

Sorszám	Tárgy megnevezése	frt	kr
	A) Szükséglet:		
1	Egyházkerületi költségekre	737	-
2	Esperes évi tiszteletdija	300	—
3	Egyházmegyei főjegyző évi tiszteletdija	21	—
4	Két egyházmegyei közgyűlés költségeire	50	—
5	Egyházkerületi képviselőnek a két kerületi gyűlésre	60	-
6	Két egyházmegyei és konventi jegyzőkönyvek nyomtatása	135	—
7	Irodai szerekre	45	—
8	Posta költségre	6	—
9	Előfogat és napdij számvevőszéki tagoknak	10	—
10	Előfogati dij iskolai körlátogatóknak	15	—
11	Előfogati dij az egyházmegye pénztárnokának	10	—
12	Előfogati dij az egyházlátogató küldöttségeknek	136	—
13	Magyar Protestáns Irodalmi Társaság tagsági dij kamata az 1896-ik évre	5	—
14	Az egyházmegye pénztárnokának 1% tiszteletdija	22	—
15	Előre nem látható kiadásokra	100	—
	Összes szükséglet	**1651**	—
	B) Fedezet:		
1	Számadási maradvány az 1895-ik évről	748	24
2	425 frt kötvényen levő tőke 8%	34	—
3	1896. évre egyetemes egyházi költségek	1509	06
4	Kint levő követelés	941	87
	Összes fedezet	**3233**	**17**

A beterjesztett költségelőirányzat azon pótlással, hogy a protestáns irodalmi társaság részére az évenként

fizetni szokott 5 forint tagsági dij helyett a megfelelő tőkeösszeg 100 frt a szükségleti rovatba vétessék fel és fizettessék ki — elfogadtatván: jóváhagyást nyer.

18. Egyházmegyénk közgyűlése a folyó 1896-ik évi egyházkerületi közgyűléseken leendő képviselőiül

lelkészi részről Balog Ambrus, világi részről Tisza István tanácsbirákat, — póttagokul lelkészi részről Márk Ferencz, világi részről Dr. Balogh Elek tanácsbirákat közfelkiáltás utján egyhangulag megválasztja, s részökre igazolásul, megbizó levél gyanánt, e végzést jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadni elrendeli.

19. Előterjesztetett a lelkészi gyámintézeti választmány Nagy-Szalontán 1896. évi február hó 11-én tartott gyűlése 1. sz. határozata, mely szerint a választmány a pénztári számadást, a melyet előzőleg Nagy Imre lelkész számvevő tüzetesen átvizsgált, beható vizsgálat tárgyává tette, s meggyőződött arról, hogy az a legnagyobb pontossággal vezettetett.

A gyámintézeti választmány pénztárnok irányában elismerésének kifejezése mellett, pénztárnokot az 1895. évi számadás terhe alól a fentartandók fentartásával felmenteni véleményezi.

A gyámintézeti választmány hivatkozott határozatában utal az 1895 évi február hó 14-én tartott gyűlése 1. sz. határozatának azon részére, mely szerint gyámintézeti pénztárnok megbizatott, hogy minden községre nézve egy kimutatást készitsen azon adósokról, a kiknek tartozását jó részben tűz ellen biztositott ház fedezi s e kimutatást az adósok illetékes lelkészeinek küldje meg azzal, hogy az adósoktól a legközelebb lejárt tűzbiztositási dijjak befizetését igazoló dijjkötelezvényeket, dijjváltókat, dijjnyugtákat szedjék be, hozzá küldjék meg, hogy azok a kötelezvény és egyéb iratokhoz és igy a számadáshoz csatolhatók legyenek.

A gyámintézeti választmány miután ezen határozatát kellőleg foganatositva nem találta, egyházmegyénk közgyűlését kéri, tegye kötelezővé az 1895. évi február hó 14-én tartott gyűléséből hozott ezen határozatát, mely is a következő:

„Tekintettel arra, hogy az egyes községekben csupán beltelkek, illetőleg házakra nyujtott kölcsönöknél a ház csak addig szolgál becsértékének megfelelő biztositékul, mig az teljes épségben fenn áll, ellenben tűz esetén a biztositási összegre csak akkor van igény, ha maga a biztositási ügylet érvényben van, a miről pedig a választmány és pénztárnok is csak ugy szerezhet meggyőződést, ha az évenként visszatérő időszakokban fizetendő biztositási dijjakról a háztulajdonosok által kiállitott dijjkötelezvények, dijjváltók, a midőn azok a biztositott felek által kifizettetnek, hozzá bemutattatnak, s általa az érték-kötelezvény,

illetőleg tűzbiztositási kötvény mellé kapcsoltatnak, — pénztárnok minden községre — hol adósok laknak — készitsen egy kimutatást s az illető egyházközségi lelkész utján az összes adósokat szólitsa fel, hogy a tűzbiztositási kötvény érvényben létének igazolására a legutóbb kiváltott, kifizetett dijjkötelezvényeket, dijjváltókat hozzá küldjék be.

Ezen nélkülözhetetlen intézkedés a jövőre is mindig a legszigorubban foganatositandó a pénztárnok által, s figyelmébe ajánltatik, hogy ott, hol a felek e reájok nézve, mi terhet sem képező, az évi kamatok s a törlesztéssel egyidejüleg elvégzendő cselekményt elmulasztják, azonnal mondja fel a kölcsönt, a törvényes idő lejártával tegyen a választmánynak jelentést, hogy az ily módon biztositottnak nem tekinthető kölcsönök peres uton azonnal behajthatók legyenek. — A határozat kivonatának hiteléül: Hadházy Kálmán m. k., egyházm. jegyző."

Egyházmegyei közgyűlésünk a gyámintézeti választmány ezen jelentését általában jóváhagyó tudomásul veszi, pénztárnok részére az 1895. évi számadás terhe alól a felmentvényt elismerésének kifejezésével szivesen megadja, s a jóváhagyott számadást, ugy a hátralékosok kimutatását egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni elhatározza.

Elfogadja továbbá a gyámintézeti választmány 1895. évi február 14-én tartott gyűléséből azon adósokra vonatkozó intézkedéseit, kiknek tartozását nagyobb részben tűz ellen biztositott ház fedezi, s épen ezért a gyámintézeti választmány határozatát megerősiti s jelen jegyzőkönyvébe tudomás és alkalmazkodás végett szintén felvenni rendeli.

Számadás

a nagy-szalonta ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek pénztáráról 1895 január 1-től deczember 31-ig.

Tételszám	A tétel megnevezése	Egyes összeg korona	Egyes összeg fillér	Főösszeg korona	Főösszeg fillér
	I. Tényleges vagyon.				
	A) Bevétel.				
1	Tényleges vagyon 1895. jan. 1-én kötvények, takarékpénztári betét és készpénzben			115941	54
	Ehez jött az 1895. év folyamán:				
2	A kötvényeken elhelyezett 117,825 kor. 36 fillér után 8%-al; a takarékpénztári 3676 kor. 56 fillér után 5%-al	6772	94		
3	Régibb kamatokból	2577	52		
4	Az 1895. évi tagdijakból	602	—		
5	Régibb tagdijakból	1026	28		
6	Önkéntes adomány s kegyeleti átalányból	2241	18		
7	Késedelmi kamatokból	441	78	13661	70
	Összes tényleges bevétel			129603	24
	B) Kiadás.				
1	Gyámdijul 1895-ről özv. Mészáros Endréné örököseinek	70	—		
2	Gyámdijul 1895-ről Diószegi Endrénének	162	—		
3	„ „ Bihari Istvánnénak	216	—		
4	„ „ Kiss Károlynénak	324	—		
5	„ „ Csomor Jánosnénak	432	—		
6	„ „ Soltész Lajosnénak és örököseinek	280	—		
7	Gyámdijul 1895-ről Kincses Pálné és gyermekének	427	50		
8	Gyámdijul 1895-ről Kutassy Lajos árváinak	324	—		
9	„ „ Kutassy Ferenczének	432	—		
	Átvitel	2667	50		

Tételszám	A tétel megnevezése	Egyes összeg korona	fillér	Főösszeg korona	fillér
	Áthozat	2667	50		
10	Gyámdijul 1895-ről Szaniszló Gáborné és gyermekeinek	756	—		
11	Gyámdijul 1895-ről Nagy Sándornénak	432	—		
12	„ „ Böszörményi K.-nénak	432	—		
13	„ „ Pápay Lajosnénak	324	—		
14	„ „ Tömöry Mih. árváinak	324	—		
15	„ „ Gál Fer. gyermekeinek	270	—		
16	„ „ Böszörményi Pálnénak	432	—		
17	„ „ Nagy Péternének	280	—		
18	Szondy György volt gyantai lelkész kegyeleti átalánya visszafizetve	840	—		
19	Postaportó, bélyeg, irodai átalány	92	74		
20	A pénztárnok tiszteletdija	400	—	7250	24
	Levonva a kiadást a bevételből, lesz a pénztár tényleges állapota 1895 decz. 31-én			122353	—
	Szóval: egyszáz huszonkétezer háromszáz ötvenhárom korona, következőleg elhelyezve:				
1	Kötvényeken 8%-os kamatra	117825	36		
2	A nagyszalontai takarékpénztárban 5%-os kamatra	3676	56		
3	Készpénzben	851	08	122353	—
	II. Hátrálékkövetelések.				
1	Kamatokban 1895-ről	2874	72		
2	„ régebbről	404	28		
3	Tagdijakban 1895-ről	917	—		
4	„ régebbről	231	—		
5	Késedelmi kamatokban	334	88	4761	88
	Összes vagyon állag 1895 decz. 31-én			127114	88
	Régi pénzértékben kifejezve: 63,557 frt 44 kr.				

Tételszám	A tétel megnevezése	Egyes összeg korona	fillér	Főösszeg korona	fillér
	Külön számadás az uj pénztárról.				
	I. Tényleges vagyon.				
	A) Bevétel.				
1	1895 jan. 1-én volt e pénztár tényl állapota			74113	47
2	Ehez jött 74,113 kor. 47 fillérnek 8%-os időközi kamata	5700	—		
3	E pénztárt illető 1895. évi tagdijakb befolyt	420	—		
4	Régibb tagdijakból	800	—		
5	Az 1895. évi államsegélyből	1206	—		
6	Az 1895. évi báró Baldácsi alapból	102	—		
7	Váczi Dezső bélzerindi lelk. kegyel. átalánya	4	6 —		
8	Fogarrassi Bálint radna-lippai lelkész kegyeleti átalánya	500	—	9144	—
	Összes tényleges bevétel			83257	47
	Kiadás.				
1	Gyámd. 1895-ről özv. Bihari Istvánnénak	108	—		
2	„ „ Kiss Károlynénak	162	—		
3	„ „ Csomor Jánosnénak	216	—		
4	„ „ Kincses P.-né és gyermek.	213	75		
5	„ „ Soltész L.-né és örökösein.	140	—		
6	„ „ Kutassy Lajos árváinak	162	—		
7	„ „ Kutassy Ferenczének	216	—		
8	„ „ Szaniszló Gáborné és gyermekeinek	378	—		
9	Gyámd. 1895-ről Nagy Sándornénak	216	—		
10	„ „ Böszörményi Kár.-nénak	216	—		
11	„ „ Pápay Lajosnénak	162	—		
12	„ „ Tömöry Mihály árváinak	162	—		
13	„ „ Gál Ferencz gyermekein.	135	—		
14	„ „ Böszörményi Pálnénak	216	—		
15	„ „ Nagy Péternének	140	—	2842	75
	Levonva a kiadást a bevételből, lesz e pénztár tényleges állapota 1895 decz. 31-én			80414	72

Tételszám	A tétel megnevezése	Egyes összeg korona	Egyes összeg fillér	Főösszeg korona	Főösszeg fillér
	Áthozat:	—	—	80414	72
	II. Hátralék követelések:				
1	Kamatokban 1895-ről	1874	72	—	—
2	„ régebbről	104	28	—	—
3	Tagdijakban 1895-ről	617	—	—	—
4	„ régebbről	123	—	—	—
5	Késedelmi kamatokban	234	88	2953	88
	E pénztár vagyonállaga kötvények és hátralékban	—	—	83368	60

Össze foglalása a két pénztár vagyon állagának.

Tételszám	A tétel megnevezése	Egyes összeg korona	Egyes összeg fillér	Hátralék korona	Hátralék fillér	Főösszeg korona	Főösszeg fillér
1	Az uj pénztáré	80414	72	2953	88	83368	60
2	Az ó-pénztáré	41938	28	1808	—	43746	28
	A két pénztár állása együtt 1895. decz. 31-én	122353	—	4761	88	127114	88

Okány, 1896. január 10.

Márk Ferencz.
gyámintézeti pénztárnok.

Márk Ferencz lelkészgyámintézeti pénztárnok 1895. évi számadását, melyet előzőleg már Nagy Imre számvevő részletesen átvizsgált, — a mai napon tartott választmányi ülésében megvizsgáltuk, okmányaival egyeztettük és azt teljesen rendben vezetettnek találtuk; s ennek alapján nevezett pénztárnok Márk Ferenczet, — a fentebbi időről szóló szám-

adásra vonatkozólag — a számadás terhe alól, a fentartandók fentartásával, felmenteni véleményezzük.

Nagy-Szalontán, 1896. február 11

Nagy Imre, számvevő. *Ercsey Sándor*, elnök.

Széll Kálmán, *Böszörményi Lajos*, *Hadházy Kálmán*, választmányi tagok.

Kimutatása

azon egyéneknek, a kik a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárába 1895 és előző évekről kamat, vagy tagdij hátralékkal 1896. április 1-ig tartoznak.

Sorszám	Hátralékos neve, állása	Kamat		Tagdij		Összesen	
		Krna	fillér	Krna	fillér	Krna	fillér
1	Szondy Géza szentleányfalvai lelkész	109	82	98	64	208	46
2	Nyeste István homorogi lelkész	132	38	28	—	160	38
3	A vadászi ev. ref egyház	129	20	—	—	129	20
4	Kolumbán Áron kötegyáni lelkész	40	80	87	36	128	16
5	Szák János szintyei lakos	105	64	—	—	105	64
6	Bernáth Lajos tenkei lelkész	—	—	90	96	90	96
7	Kovács László ágyai lakos	84	88	—	—	84	88
8	Nemes János okányi lakos	80	—	—	—	80	—
9	Szondy Imre kisperegi lelkész	32	12	42	—	74	12
10	Mitykó M. János szintyei lakos	51	96	—	—	51	96
11	Sipos Imre belényesi lelkész	20	46	28	—	48	46
12	Csák János gyoroki lelkész	—	—	45	36	45	36
13	Budai Bálint okányi lakos	42	40	—	—	42	40
14	Kocsa Károly pankotai lelkész	15	36	28	—	43	36
15	Szücs József feketegyarmati lelkész	—	—	43	04	43	04
16	Győry József tárkányi lelkész	—	—	42	—	42	—
17	Erdélyi Gyula nagy-szalontai főjegyző	41	60	—	—	41	60
18	Budai János berekböszörményi lelkész	25	12	13	76	38	88
19	Hajdu Elek vadászi lelkész	7	20	29	40	36	60
	Átvitel:	918	94	576	52	1495	46

Sorszám	Hátralékos neve, állása	Kamat		Tagdij		Összesen	
		Krna	fillér	Krna	fillér	Krna	fillér
	Áthozat:	918	94	576	52	1495	46
20	Pánti Tógyer atyási lakos	34	68	—	—	34	68
21	Ifj. Tarczaly József harsányi lakos	33	92	—	—	33	92
22	Balogh Ferencz harsányi lakos	33	92	—	—	33	92
23	Hunyadi László feketetóti lelkész	—	—	28	—	28	—
24	Tóth István gyantai lelkész	—	—	28	—	28	—
25	Borsos Zsófia harsányi lakos	25	44	—	—	25	44
26	Szabó László ágyai lakos	24	96	—	—	24	96
27	Szabó Imre nagyszalontai lakos	24	96	—	—	24	96
28	Szabó István geszti lelkész	—	—	21	—	21	—
29	Sz. Kincses Mihályné okányi lakos	20	80	—	—	20	80
30	Veres József okányi lakos	20	80	—	—	20	80
31	Gál István harsányi lakos	16	64	—	—	16	64
32	Ifj. Seprenyi Imre okányi lakos	16	64	—	—	16	64
33	Szőllősi Testvérek szintyei lakosok	16	64	—	—	16	64
34	Fejér Sándor ágyai lakos	16	52	—	—	16	52
35	Havrán János szintyei lakos	16	64	—	—	16	64
36	Kiss János ugrai lakos	15	56	—	—	15	56
37	Kiss György szakálli lelkész	—	—	14	—	14	—
38	Szathmári István b.-remetei lelkész	—	—	14	—	14	—
39	Hőgyes Mihály okányi lakos	12	88	—	—	12	88
40	Farkas István tamásdai lakos	12	48	—	—	12	48
41	Hevesi János ágyai lakos	8	48	—	—	8	48
42	Sz. Nagy Lajos harsányi lakos	8	48	—	—	8	48
43	P. Székely Gábor okányi lakos	8	32	—	—	8	32
44	Tóth József harsányi lakos	8	—	—	—	8	—
45	Buta János méhkereki lakos	1	96	—	—	1	96
45	Makai István ugrai lakos	—	48	—	—	—	48
	Összesen	1298	14	681	52	1979	66

És ezen összegnek 1896. április 1-től számitott 8%-os késedelmi kamata.

Okány, 1896. április 1.

Márk Ferencz,
gyámintézeti pénztárnok.

20. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottság következő jelentése:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés! Van szerencsénk egyházmegyénk iskoláiról, az iskolalátogatók beküldött jegyzőkönyvei alapján az $189^{5}/_{6}$-ik iskolai év első felérĕl szóló jelentésünket a következőkben terjeszteni be:

I. Általánosságban megjegyezzük, hogy egyházmegyénk területén ez idő szerint 99 tanitói állomás van; ezek közül azonban, tanitó hiány miatt nincs betöltve 2. A tanitók közül fiukat tanit 35, leányokat 33, fiukat és leányokat együtt 40. A tanitványok száma 8105. A törvényes létszámon alul áll a növendékek száma 44, felül 55 iskolában. Az utóbbiak közül 100-on alul van a létszám 24-ben, felül 31-ben. Vannak iskoláink amelyekben 120—147 növendék jár, ami természetesen, a tanitás sikerét koczkáztatja.

A *közegészségi* viszonyokat tekintve: nem elég tágas 8, nem elég világos 9 tanterem s a növendékek nagy száma miatt zsufolt 12. A tanterem nem kellő tisztántartása miatt 5 helyről tétetik panasz. Ürszék most már mindenütt van.

A mi az iskolák *felszerelését* illeti: iskolai anyakönyvek és felvételi naplók hiányzanak 8 iskolánál, vezérkönyvek pedig 5-nél. Az egyházkerület által kiadott tankönyvek közül egyiket vagy másikat nem használják 5-nél. Tankönyvekkel nincsenek eléggé ellátva 8 iskola növendékei Taneszközökkel kellően fel van szerelve 81 tanterem, hiányos felszerelésü 18.

Az iskolák *szellemi* életét tekintve: megtartja a tantervet 92, nem tartja meg 5 tanitó. Módszeresen tanit ugyancsak 92, nem módszeresen 5. Tetemes a mulasztás 8, kevés 86 iskolánál. Egyáltalában nem mulasztanak 4 iskola növendékei A mulasztók szüleivel szemben kellő szigorral jár el 41 község előljárósága nem tanusit kellő szigort 8 községé.

Járványos betegség uralkodott 6 helyen.

Ismétlő iskola nincs 18, van 31 egyházban. Ezek közül az egész iskolai éven át tart a tanitás 4, csak a téli időszakban 27 községben. A növendékek hetenkint egy órát tanittatnak 1, két órán 13, három órán 1, négy órán 13, öt órán 2 és hat órán 1 helyen! A tanitásért külön dijazásban nem részesülnek a tanitók 7 helyen, dijazást nyernek 24 helyen, részint a község (16), részint a szülők (5), részint az egyház (3) részéről.

II. Ezen általános áttekintés után a részletekre térve át, van szerencsénk a tanitásra károsan ható hiányokat, valamint a feltünőbb haladásról tanuskodó adatokat a következőkben mutatni fel.

1. Az aradi körben:

Kis-Peregen a leányiskolánál a vallástani vezérkönyv hiányzik. Ismétlő iskola nincs.

Szemlakon a tanterem nem elég világos, iskolai anyakönyv nincsen, a térképek elavultak. Ismétlő iskola nincsen.

Boros-Sebesen a mulasztás tetemes, mivel a községi előljáróság a mulasztók szüleit nem bünteti. Taneszközzel az iskola hiányosan van felszerelve.

Német-Peregen a tanitói állomás üresedésben van.

2. Az árpádi körben:

Bajjon a tanterem tisztátalan, zsufolt, a felszerelés hiányos.

Tenkén a vegyes iskolába 144 növendék jár, mi miatt a különben is elaggott tanitó Nagy Dániel kellő sikert fel nem mutathat.

A kör többi iskolái ellen iskolalátogatók kifogást nem emelnek.

3. A belényesi körben:

Fenesen még mindig a régi elhanyagolt állapotok uralkodnak. A tanterem zsufolt s nem tartatik tisztán; a növendékek tankönyvekkel nincsenek kellően ellátva; a mulasztás, a községi előljáróság lanyha eljárása miatt, még mindig nagymérvü Ismétlő iskola nincsen.

Belényes-Ujlakon a mult év óta semmit sem javultak a viszonyok. A tanterem zsufolt s tisztátalan; a vezérkönyvek közül kettő még mindig hiányzik; a növendékek tankönyvekkel nincsenek kellően ellátva; a mulasztás, a községi előljáróság lanyha eljárása miatt még mindig nagymérvü. Ismétlő iskola nincs.

Gyantán a tantermek nem elég tágasak a növendékek befogadására. Iskolai anyakönyv és felvételi napló nincsen, valamint a taneszközök sincsenek meg kellő számban.

Széplakon az uj tanitó Sarkadi Mihály buzgósággal s szorgalommal tanit. Működése reményre jogosit.

Jánosfalván a tanterem szük és sötét; a növendékek tankönyvekkel fogyatékosan vannak ellátva. A mulasztás még mindig tetemes mivel a községi előljáróság a mulasztók szüleit nem bünteti.

Tárkány iskoláit nem tartja tisztán; a mulasztás a községi előljáróság lanyhasága miatt sok.

Nyégerfalván szintén tetemes a mulasztás, minek oka itt is a községi előljáróságnak a mulasztók szüleivel szemben tanusitott erélytelen eljárása.

4. A berek-böszörményi körben:

Berek-Böszörményben a nagyobb leányiskola tanterme ujra épittetett; a fiiskolák tantermei azonban még mindig szükek, sötétek és czélszerütlenek. — Varga Sándor az I. és II. leányosztály uj tanitója jó eredménynyel tanit, de tulszigoru bánásmódja miatt sok a panasz.

M.-Homorogon a tanitó a számtanban a tantervet nem tartja meg. Nagy hibája e mellett, hogy tanitványait értelmes felelésre nem szoktatja.

Mező-Sason a presbytérium a leányiskola tantermét stukaturral láttatta el s ez által világosabbá tétette, egyszersmind mindkét iskolára téli ablakokat készittetett.

Komádiban az iskolák mindegyike elláttatott térképekkel. — A Kis Sándor vezetése alatt levő belső fiiskola a mult év óta semmit sem javult. Feltünő, hogy mig a mult évben 108, most csak 48 növendék iratkozott be ezen iskolába s ezek is sokat mulasztanak. Innen lehet kimagyarázni azon, nálunk szokatlan jelenséget, hogy 512 tanköteles közül, mintegy 100 nem jár iskolába. Különben itt az állapot jobbra fordulása várható, amennyiben Kis Sándor maga mellé segédtanitót hozott.

A külső leányiskola tanitója Kiss György most maga tanit és pedig az utóbbi években nem tapasztalt szorgalommal s kielégitő eredménynyel.

5. *Az erdőhegyi körben*:

Nagy-Zerindi egyházunk egyházmegyénk hosszas sürgetése folytán, harmadik iskoláját végre felállitotta; ismétlő iskola létesitéséről azonban még most sem gondoskodott.

Tamásdán czélszerü uj tanterem épittetett.

Szintyén ürszék készittetett. — Iskolai anyakönyv azonban még most sincsen; a gyermekek tankönyvvel hiányosan vannak ellátva.

Ant tanterme szük és zsufolt

6 *A geszti körben*:

Sarkad-Kereszturon iskolai anyakönyv nincsen, az egyházkerület által kiadott tankönyvek csak részben használtatnak s tankönyve kevés növendéknek van; az iskola felszerelése hiányos, az iskoláztatás hanyag, a mulasztás nagymérvü, mivel a községi előljáróság a mulasztók szüleivel szemben kötelességét nem teljesiti.

N-Harsányban iskolai anyakönyv nincsen. Az iskolák kipadlóztattak.

Ugrán a leányiskola tanterme padolattal s uj butorokkal láttatott el.

Zsadányban a fiiskola tanterme a czélnak meg nem felelő; javitása, sőt ujjáalakitása nagyon szükséges.

Mező-Gyán, Gyanté puszta és *Okány* iskolái kifogástalan rendben.

7. A szalontai körben:

Sarkadon nem az egyházkerület által kiadott földrajz használtatik kézikönyvül. Tóth Sándor tanitó kevés sikerrel tanit, minek oka, iskolalátogatók szerint, az, hogy nem módszeresen tanit.

N.-Szalonta, 1896. április 8.

Kozma Zsigmond, tanügyi bizott. jegyző. — *Széll Kálmán*, tanügyi bizott. elnök.

E jelentés alapján:

Kis-Pereg presbytériuma utasittatik, hogy a vallástani vezérkönyvet a leányiskola számára is szerezze be s ismétlő iskolát állitson.

Szemlaki egyházunk előljárósága, addig is, mig uj tantermet épithetne, az elavult taneszközök helyett ujakat szerezni be tartsa kötelességének s ismétlő iskola felállitásáról gondoskodjék.

Boros-Sebes presbytériuma iskolájába a még hiányzó taneszközöket beszerezni igyekezzék.

Bajji egyházunk presbytériumának meghagyja egyházmegyénk közgyülése, hogy a tantermet tartassa állandóan tisztán s a felszerelés hiányait mielőbb pótolja.

Tenkei egyházunk presbytériuma utasittatik, hogy miután I. és II. osztályu vegyes iskolája tulnépes, a mi a tanitás sikerét veszélyezteti: a II-ik osztályt helyezze át a másik két tanitó vezetése alá, hogy igy vegyes iskolája *egy* osztályu legyen.

A *fenesi* presbytérium utasittatik, hogy bár anyagi erejét az uj iskola épitése most igénybe veszi, a feltüntetett hiányok pótlására tőle telhetőleg igyekezzék.

Belényes-Ujlak presbytériumának egyházmegyénk mult évi, e tárgyu végzése ujolag figyelmébe ajánltatik.

A *gyantai* egyház presbytétiuma utasittatik, hogy addig is, mig harmadik iskola létesitéséről gondoskodhatnék, meglevő iskoláinak törvényszerü felszerelését tartsa kötelességének; a község által pedig, — hivatkozva Biharmegye közigaz. bizottságának 1171—1895. sz. határozatára — iskolai anyakönyvet (B. minta) szereztessen be.

Tárkány iskoláinak állandó tisztántartásáról gondoskodjék.

Berek-Böszörményi egyházunknak az iskolaügy oltárára hozott ujabb áldozatát elismeréssel veszi tudomásul

egyházmegyei közgyűlésünk; egyszersmind felhivja a presbytériumot, hogy fiiskolájának átalakitásáról is lehetőleg mielőbb gondoskodjék. — Varga Sándornak pedig meghagyatik, hogy növendékeivel szeliden és kiméletesen bánjék s egyházmegyénk esperesének e tárgyu, hozzá intézett utasitását minden pontjában megtartani tartsa állásából folyó kötelességének.

M.-homorogi tanitó Fodor Sándor utasittatik, hogy a számtanban nagyobb siker elérésére törekedjék, a tantervet tartsa meg s növendékeit értelmes felelésre szoktassa.

Mező-Sassi egyházunk presbytériumának iskolái érdekében hozott ujabb áldozatát elismeréssel veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk.

Komádi. Nagy megütközéssel értesült egyházmegyei közgyűlésünk a tanügyi bizottság jelentéséből a felől, hogy a belső fiiskola tanitójához Kis Sándorhoz éveken keresztül ismételve intézett figyelmeztetése eredmény nélkül maradt, valamint arról is, hogy most, hatósági engedély nélkül, segédtanitót alkalmazott maga mellé, kiről nincs bebizonyitva, hogy bir-é a tanitásra kellő képesitéssel; miért is egyfelől felelőssé teszi őt a hatóság tudta nélkül tett intézkedéséért és segédtanitója működéséért, kijelentvén, hogy ha a közelebb ott megjelenő egyházlátogató küldöttség iskolájában kellő eredményt nem talál: hivatalból fogja elrendelni ellene a fegyelmi vizsgálatot, — másfelől utasitja a presbyteriumot, hogy iskolájára, a törvény értelmében, addig is szigoruan ügyeljen fel.

N.-Zerind presbytériuma utasittatik, hogy ismétlő iskola létesitéséről gondoskodjék.

Anti egyházunk presbytériümának egyházmegyénk mult évi végzése ujolag figyelmébe ajánltatik.

A *sarkad-kereszturi* presbytérium utasittatik, hogy hivatkozva Biharmegye közigazgatási bizottságának 1171—1895. sz. végzésére, a község által iskolai anyakönyvet (B. minta) szereztessen be; az egyházkerület által kiadott kézikönyveket használhassa tankönyvekül s ezeket, az egyházi törvény 418. §-a értelmében, mindjárt az iskola év elején, kellő számban szerezze be.

N.-Harsány presbytériumának figyelmébe ajánltatik, hogy a község által iskolai anyakönyvi nyomtatványokat (B. minta) szereztessen be.

A *zsadányi* presbytérium utasittatik, hogy fiiskolájának czélszerü átálakitásáról gondoskodjék.

Sarkadi egyházunk presbytériumát felhivja egyházmegyénk közgyűlése, hogy az egyházkerület által kiadott földrajzot használtassa iskoláiban kézi könyvül; — Tóth Sándort pedig utasitja, hogy módszeresen tanitson s iskolájában nagyobb siker elérésére törekedjék.

Boros-Sebes, Fenes, Belényes-Ujlak, Jánosfalva, Tárkány, Nyégerfalva és Sarkad-Keresztur közigazgatási hatóságait felhivni határozza egyházmegyei közgyűlésünk, hogy nevezett községek előljáróit, a mulasztók szüleivel szemben, a törvény szigorubb alkalmazására utasitsák.

Végül, sajnosan győződvén meg egyházmegyénk közgyűlése a tanügyi bizottság jelentéséből arról, hogy daczára minden évben megujitott sürgetésének Arad megye területén fekvő egyházaink nagy részében ismétlő iskolák mindezideig nem állittattak, minek oka, mint ezt a tanitóság panaszosan emliti, az, hogy az ismétlő iskolások tanitásáért őket dijazni nem hajlandó: Arad megye főispáni hivatala utján felhivni határozza egyházmegyei közgyűlésünk e megye közigazgatási bizottságát, hogy mint ez Biharmegyében történik, kötelezze a politikai községeket arra, hogy az ismétlő iskolakötelesek tanitásáért a tanitókat illendő dijazásban részesitsék.

21. Olvastatott a tanügyi bizottság április hó 8-ik napján tartott ülése jegyzőkönyvének 3-ik száma mely igy hangzik:

„Zih Károly békés-szentandrási tanitó beterjeszti megbirálás végett „Népszerü Egészségtan“ czimü, a köznép és a népiskolai növendékek számára irt füzetkéjét, azon kéréssel, hogy ha egyházmegyei tanügyi bizottságunk az egészségtan tanitására alkalmasnak találja azt: ajánlja az egyházkerületi tanügyi bizottságnak oly czélból, hogy az egyházkerületünk népiskoláiban kézi könyvül vétessék fel.“

„Egyházmegyei tanügyi bizottságunk, tekintettel arra, hogy ott, a hol egyházmegyénkben az egészségtan tanittatik, ennél sokkal jobb, szaktekintélyek által kitünőnek nyilvánitott tankönyv van használatban iskoláinkban: a dr. Széll Lajos „Egészségtan“-a; tekintettel továbbá arra, hogy e füzet, inkább a köznép számára való olvasmány, mint tankönyv: Zih Károly kérését nem teljesitheti, annyival kevésbbé, mivel, meggyőződése szerint, sokkal helyesebb az egészség fentartására vonatkozó ismereteket Olvasó könyvekben közölni nagy részben osztatlan népiskoláinkban a növendékekkel, amint ezt az ujabban készitett Olvasó könyvek szerkesztői teszik is, mint külön tantárgy alakjában terhelni azokkal a különben is tulterhelt növendékeket.“

A tanügyi bizottság ezen véleményét egyfelől az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz felterjeszteni, más-

felől Zih Károly békés-szentandrási tanitóval közölni határozza egyházmegyei közgyülésünk.

22. Biharmegye tanfelügyelője jóváhagyás végett beterjeszti azon haszonbéri szerződést, mely egyrészről a magyar kir. kincstár képviseletében Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, másrészről a sonkolyosi ev. ref. egyháztanács között köttetett, mely szerint a sonkolyosi ev. ref. egyháztanács bérbe adja a Sonkolyoson levő, a kir. kincstár által jelenben is állami elemi iskola helyiségül bérben birt épület telkén épités alatt levő 48 □ méter nagyságu iskola termet állami elemi leányiskola helyiségül az 1895. év szept. 1-től 1905. szept. 1-ig.

Ezen haszonbéri szerződést egyházmegyénk közgyülése 67—1895. sz. végzésében már egyszer jóváhagyta, az egyházkerületi közgyülés pedig 322—1895. sz. végzésével megerősitette. Azonban a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 3318—1896. sz. rendeletével egy pótlás felvételét rendelte el, melynek beiktatása czéljából a szerződést ujonnan kellett kiállitani.

Egyházmegzénk közgyülése a beterjesztett szerződést mostani alakjában is jóváhagyja és végső megerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyülésre felterjeszti.

23. Olvastatott a missziói bizottság következő jelentése:

Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

A missziói bizottságnak alulirott tagjai átvizsgálván az egyházmegyénk területén missziói működéssel megbizott lelkészek beadott jelentéseit, utazási naplóit és számadásait: vizsgálatunk eredményét van szerencsénk a következőkben beterjeszteni.

I.

Az erdőhegyi missziói körben Csiha Márton erdőhegyi lelkész a mult 1895. év folyamán a gondozása alá beosztott hiveket meglátogatta: Eleken 5 izben, Simándon 6 izben, Székudvaron 4 izben, Nadabi malomban 4 izben, Siklón 4 izben, Dohányosi pusztán 2 izben, Nadabon 3 izben, Ottlakán 2 izben, Mácsán 4 izben, Szent-Mártonban 2 izben, Bökönyi pusztán 1 izben, Kéthalmi pusztán 3 izben, Ábrányi pusztán 1 izben, Horgostón 2 izben, Zarándon 1 izben, többnyire vallásos beszélgetést tartva. Biblia olvasást tartott 12-szer, bibliamagyarázatot 10-szer, keresztelt egyszer, temetett 3-szor, visszásházasokat békéltetett 2-szer.

Népesség tekintetében 12 szórványban kimutatott 383 lelket; ebből fi 187; nő 196.

Utazási naplója rendben van, mely szerint számadása következő:

A) *Bevétel:*

1895. évi missziói segély	150 frt — kr.

B) *Kiadás:*

Fuvar költség	48 frt 20 kr.
Napi dij	78 „ — „
Koszt	24 „ — „
Összesen:	150 frt 20 kr.

Tehát kiadása van 20 kr.

II.

A boros-sebesi missziói körben a missziói teendőket az 1895. év január 1-től aug 19-ikéig Szilágyi Sándor rendes lelkész, aug 19-étől fogva Imre Árpád s. lelkész teljesitette.

A szórványokban rendes isteni tiszteletet tartottak 12-szer; urvacsorát osztottak 9-szer.

Az uj bokszegi leányegyház — magának a telepnek felosztása miatt — megszünt. A csekély értékü épületeket bokszegi lakosok vásárolták meg. A leányegyháznak közadakozásból vásárolt két kis harangja a borossebesi templom egyik fülkéjében helyeztetett el.

A feloszlott leányegyháznak van 100 frt tőke pénze, melyet ő Felsége a király adományozott, melyből 51 frt kölcsönképen, kötvény mellett, az ujbokszegi hiveknél szélylyel van.

A szórványokban született és megkeresztelt gyermekek száma 30; ebből fi 14, nő 16.

Halottak száma 22; ebből fi 12, nő 10.

Házaspárok száma 3, mindenik vegyes.

Tőlünk kitért 1.

Utazási naplójuk rendben van, mely szerint számadásuk következő:

A) *Bevétel:*

1895. évi missiói segély	300 frt — kr.

B) *Kiadás:*

Fuvar költség	203 frt — kr.
Napi dij	81 „ 90 „
Koszt	8 „ 80 „
Vallásos könyvek ára	6 „ 30 „
Összesen:	300 frt — kr.

III.

A radna-lippai missiói körben Fogarassy Bálint radna-lippai körlelkész a mult 1895-ik évben is buzgó odaadással teljesitette missziói kötelességét.

A valláserkölcsi élet fejlesztése — a magyar nemzeti érzés ápolása czéljából a templomi szószéken tartott beszédei mellett, lelkész a hiveket házaiknál is meglátogatta, bibliával, énekes könyvvel, vallásos néplapokkal igyekezett a hivekben meggyökereztetni az egyházakhoz való meleg ragaszkodást.

A radna-lippai egyház épületvásárlásból és átalakitásból fenmaradt mult évi 580 frt adósságát 430 frtra apasztotta le; e mellett kamatokban 183 frt 50 krt fizetett. A harang-alap 57 frt 35 krról, 109 frt 26 krra emelkedett. A különböző czélokra tett adakozások összege a 150 frt közalapi segélyen kivül 390 frtot teszen.

Azonban daczára annak, hogy az egyházi közterhekből egy lélekre 2 frtnál is több esik: 178 frt 53 kr maradt ez évben fedezetlenül, mely szükséglet legnagyobb része a lelkész számlájának kiegyenlitését gátolja, a mennyiben mult évi fizetéséből 160 frtot még nem kapott ki.

Égetően szükséges volna tehát, ha ezen egyház mielőbb megnyerhetné a kilátásba helyezett tőkesegélyt.

Körlelkész teljesitette a hitfelekezetünkhöz tartozó növendékek vallásos oktatását is. Tanitványainak száma 40 volt.

Körlelkész a szórványokban lakó hiveket is meglátogatta. Keresztelt 1 izben; temetett 4 alkalommal, mikor a temetéseket megelőzőleg rendes isteni tiszteletet is tartott."

Egyházmegyénk közgyűlése e jelentést átalában tudomásul veszi.

a) Missziói körök gondozásával megbizott lelkészek számadásait helyben hagyja. Csiha Márton, Szilágyi Sándor lelkésznek és Imre Árpád s. lelkésznek az 1895. évre vonatkozó számadásaikat, iletőleg a szokott fentartással a felmentést megadja.

b) A radna-lippai egyházat közalapi tőkesegélyezésben való részesitésre melegen ajánlani nem szünik meg egyházmegyénk közgyűlése.

c) Minthogy pedig a boros-sebesi missziói körhöz beosztott bokszegi leányegyház, magának a telepnek feloszlása miatt megszünt, a bokszegi leányegyház gondozása czéljából kiutalt évi 100 forint közalapi segélyt egyházmegyénk közgyűlése a radna-lippai körlelkész részére utalja ki, mert a radna-lippai körlelkész nagyszámu szórványaiban élő hiveink felkeresésére és gondozására eddig még segélyt ugy sem nyert, pedig erre

nagy szükség van annyival inkább, mert a radna-lippai körlelkész Fogarassy Bálint missziói feladatát igaz buzgósággal, fáradhatatlan tevékenységgel, saját anyagi rövidsége mellett is lelkesen gyakorolta.

Ha a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés és a főtiszteletű Konvent a bokszegi 100 frt missziói segélynek a radna-lippai körlelkészség részére utalását megerősiti: ez esetben közgyűlésünk az erdőhegyi missziói körhöz beosztott Mácsa pusztán lakó hivek gondozását a radna-lippai körlelkész kötelességévé teszi azon okból, mert Mácsa puszta, Erdőhegyről vasuton igen nagy kerülővel sok várakozás és időveszteség mellett csak Aradon keresztül közelithető meg, — mig ellenben Radna Lippától egyenes a közlekedés és mindkettő a fővasuti utvonal mellett esvén, naponként 3-or is van alkalom ugy a jövésre, mint a visszamenetelre.

A bokszegi megnyerendő 100 forintról a radna-lippai körlelkész az egyházmegye szabályrendelete szerint elszámolni köteles lesz.

d) Végül az országos missziói bizottság figyelmébe kéri egyházmegyénk közgyűlése a helyesen szerkesztett vallásos iratok beszerzését, melyek a misszióval foglalkozó lelkészek kezeihez juttatva, a szórványokban ingyen lennének kioszthatók a vallás erkölcsi élet ápolására.

24. Egyházmegyénk tanügyi bizottsága beterjeszti április 8-án tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 4-ik számát, a mint következik:

„Biharmegye főispáni hivatala megküldi a közigazgatási bizottság 1171—1895. számu, az iskolaügy emelését, az iskoláztatás teljes rendezését czélzó végzését, azon felhivással, hogy az egyházmegye kebelében levő egyházak presbitériumai, melyekhez e végzés jegyzőkönyvi kivonatban már megküldetett, az ebben foglalt teendők pontos megtartására utasittassanak.“

„Egyházmegyei tanügyi bizottságunk Biharmegye főispáni hivatalának ezen felhivását, a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés nagybecsű figyelmébe ajánlja s felkéri egyházmegyénk közgyűlését, hogy bár egyházmegyénk esperesi hivatala 656. sz. körlevelében felhivta ugy a lelkészeket, mint a tanitókat és presbitériumokat, hogy Biharmegye közig. bizottságának ezen valóban üdvös határozatához alkalmazkodjanak, — tekintélyének egész sulylyával kötelezze ezen végzésben foglaltaknak pontos megtartására a Biharmegye területén fekvő egyházak előljáróit és tanitóit“.

Egyházmegyénk közgyűlése örömmel teszen eleget a Biharmegye főispáni hivatala által hozzá intézett felhivásnak s az egyházmegyei tanügyi bizottság javaslata

értelmében ezennel hivatalos felelősség terhe alatt meghagyja az egyházak iskolaszékeinek, lelkészeinek és tanitóinak, hogy Biharmegye közigazgatási bizottságának az iskoláztatás emelése érdekében hozott 1171—1895. számu végzését, amely hozzájok, közigazgatási uton, egész terjedelmében megküldetett, minden pontjában tartsák meg és hajtsák végre.

25. Sipos Orbán ministeri osztálytanácsos, Biharmegye kir. tanfelügyelője 711—896. sz. a. kelt átirata mellett közli a jánosfalvi presbyterium kötelező nyilatkozatát, mely szerint nevezett presbyterium, miután a vallásügyi m. kir. Ministerium a jánosfalvi presbyterium korábbi azon kérelmét, hogy iskola épitésre 3000 forintot tegyen folyóvá, 66,483. számu, f. évi január hó 17-én kelt rendeletében teljesithetőnek nem találta, a jánosfalvi 55. sz. tlkvben 59. h. r. sz. a. foglalt iskolai telkéből a jelenlegi iskola helyén 400 □ ölnyi területet állami iskolai czélokra — iskola és tanitói lak helyiségül örökre átenged, s egyedül azt kötötte ki viszonzásul, hogy a kinevezendő állami tanitó mindenkor ev. ref. vallásu, tanitói képesitéssel biró egyén legyen, ki mint ilyen, a kántori teendőket elvégezze.

Kir. tanfelügyelő megjegyzi még, hogy a presbyteriumi határozat felsőbb jóváhagyása sürgősen eszközlendő, hogy az a vallás- és közoktatásügyi magas kormányhoz még a f. ápril hóban felterjeszthető legyen.

Egyházmegyénk közgyűlése, bár a jánosfalvi állami iskolának eképen létesitése az egyházi törzsvagyon megcsonkitását látszik eredményezni, tényleg azonban ugy felekezetünk, mint nemzeti érdekünk alapját képező rendszeres iskolai tanitásban bőven kárpótolva lesz e látszólagos veszteség, — hogy továbbá egyházmegyénk és a magyarság végvidékén az állami iskola ev. ref. vallásu tanitó vezetése mellett nemzeti feladatot teljesit: a jánosfalvi presbyterium Jánosfalván 1896. évi márczius hó 27-én kelt kötelező nyilatkozat czimű, a jánosfalvi 55. sz. tlkvben 59. h. r. sz. a. foglalt beltelekből 400 □ öl területnek állami iskolai czélokra átengedésére vonatkozó nyilatkozatát, — mint presbyterium s egyházközségi közgyűlési határozatot azzal, hogy a kinevezendő állami tanitó képesitéssel biró s mindenkor ev. ref. vallásu legyen és a kántori teendők ellátására köteleztessék, jóváhagyja, megerősiti s végleges jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerület, illetőleg méltóságos püspök urhoz felterjeszteni rendeli.

Egyben utasitja a jánosfalvi presbyteriumot, hogy a jánosfalvi 55. sz. telekkönyv hiteles kivonatát s az át-

engedett beltelekrészlet szabályszerüen kiállitott vázlatrajzát, a mennyiben ezeket ez ideig kir. tanfelügyelő rendelkezésére nem bocsátotta volna, szerezze be s királyi tanfelügyelőhöz terjeszsze be.

26. Előterjesztetett az egyházmegyei számvevőszék jelentése az egyházgondnoki számadások 1895. évi eredményéről.

Ehezképest a geszti, sonkolyosi, jánosfalvai, ugrai, lippai, remetei, szemlaki, tamásdai, tárkányi, erdőgyaraki, belényes-ujlaki, f.-gyarmati, anti, nyégerfalvai, bokszegi, okányi, s.-kereszturi, komádi, k.-apáti 1894. és 1895. évi, zsadányi, bélzerindi, m.-gyáni, kötegyáni, szalontai, szentleányfalvai, sarkadi, kisházai, fenesi, pankotai, aradi, csermői, árpádi, fekete-tóti egyházgondnokok az 1895. évi számadás terhe alól a számvevőszék elfogadott javaslatához képest felmentettek.

Boros L. Mihály gyantai e. gondnok számadása azzal adatik vissza, hogy a számadás 93—118. tétel szám alatti kiadásokról a kiadások idejéből származó s a különféle czimű kiadásokról elkülönitett nyugtatványokat szerezzen be s csatoljon számadásához.

Széplaki e. gondnok számadása azzal adatik vissza, hogy a kiadás 8. t. a. 2 frt 50 kr mi czimen lett kiadását igazolja.

Remetei egyházgondnok s egyidejüleg a presbyterium utasittatik, hogy a kiadás 54. t. a. „fuvardij himlő oltáskor“ összegre nézve felvilágositó jelentését adja be, e nélkül a felmentés meg nem adható, mert a himlő oltás nem az egyházközséget, hanem a politikai községet terheli.

Ágya községi egyházgondnok számadása azzal adatik vissza, hogy a 20., 21., 30. t. a. 103 frt 73 krt tevő kiadást czimenként rendszeres számlával és nyugtával igazolja.

Bajji e. gondnok számadása visszaadatik azzal, hogy a kiadás 76. t. a. 8 frt 40 kr bekeblezési illetéket téritse meg, mert az egyház a lelkészi állomásnak csere utján lett betöltésével a mult augusztusi gyülés végzése értelmében nem terhelhető.

Ménes-gyoroki gondnok számadása az 55. t. a. kiadás igazolása s a számadásnak eképen kiegészitése végett visszaadatik.

Kisperegi egyházgondnok számadása a bevételek 14., 88., 191., 192. tételeinek ellennyugtákkal pótlása, ugy a kiadások 198. t. a. 5 frtról a nyugta beszerzese végett visszaadatik.

Belényesi e. gondnok, — s nem mint magát nevezi, — pénztárnok számadása visszaadatik azzal, hogy a kiadások 7. t. a 171 frt 75 kr tanitói fizetésről és a 8. t. a. 53 frt 50 krajczárról rendszeres nyugtát szerezzen be s csatoljon számadásához, továbbá világositsa fel a számadás 16. t. a. 24 frt 30 krnak 9000 avagy 5600 darab zsindelyre történt kiadását, mert számadása jelen alakjában el nem fogadható.

Berekböszörmény e. gondnokának számadása a 170. t. a. 240 frt kiadásnak igazolása, a hiányzó nyugta pótlása végett visszaadatik.

M.-homorogi gondnok a 131, 132. t. sz. a. bevételek összegét ellennyugtával nem igazolta, 115. t a. pedig a saját fizetése után 1 frt 80 kr kamatot vett kiadásba, utasittatik gondnok, hogy a kamat czimen felszámolt 1 frt 84 krt téritse vissza s a hiányzó ellennyugtákat szerezze be.

Vadászi e. gondnok utasittatik, hogy a teljesitett fizetések alkalmával a jogosult féltől követelje be a nyugtára szükséges bélyegjegyet, mert számadásába ily czimen kiadásnak helye nincs, továbbá utasittatik, hogy a 33, 35. t. a kiadásokat részletes számlával, a 38. t. a. bevételt pedig azon fél ellennyugtájával, ki a fizetést a pénztárba teljesitette, igazolja.

Most nevezett gondnokok utasittatnak, hogy kiegészitett számadásaikat jul. 1-ig terjeszszék az esperesi hivatal elé.

Boros-sebesi gondnok számadását a számvevőszék rendben találta ugyan, de mert a magtári kötvények lejártak, megujitandók, kezesekkel biztositandók, különben gondnok nem tekintetik felmentettnek.

Csermői és árpádi egyházgondnokoknak csak ugy adatik meg a felmentvény, hogy a csermői számadás bevétele 12., 15, 21., 33. tételek alatti összeg 20 frt 10 krról 20 frt 30 krra helyesbittetik; ellenben az árpádi gondnoki számadás 53. t. a. 18 frt 72 kros nyugta 18 frt 31 kr kiadás igazolásául fogadtatik el, a mennyi a számadás kiadási rovatában elszámoltatott.

Fekete-tóti, ugy a szintyei presbyterium pedig figyelmeztetik, hogy a nyugták és ellennyugtáknak a lelkész és egy presbyter által kiállitása csak kivételesen foghat helyet, ezt rendszeres gyakorlatként alkalmazni nem lehet, s a szintyei gondnokot felmenteni nem lehetett, mert a számadás 14. t. a. kiadási nyugta a pénz felvevő aláirását nélkülözi, miért is utasittatik, hogy

kiegészitendő számadását 1896 jul. 1-ig az esperesi hivatalhoz terjeszsze be.

A szakáli, n.-harsányi, erdőhegyi, tenkei és m.-sasi számadások a számvevőszék jelentése szerint megvizsgálva nem lettek, minélfogva a számvevőszék utasittatik, hogy ezen számadások megvizsgálása s a gondnokok felmentése tárgyában is terjeszszen elő véleményt.

27. Fenes községi lelkész és gondnok beterjesztik a presbyterium és egyházközségi közgyűlés 1895. évi augusztus 18. és 25-én hozott határozatait, mely szerint a templom átellenében levő, Fenesi (u) Károlynak atyja után örökségét képező, a fenesi 182. sz. tlkvben 183. hr. sz. a. foglalt fele beltelket 274 □ ölben 100 frtért megvették.

A beltelek vételára a politikai község által lett kifizetve.

Beterjesztik a Fenesen 1895. Deczember hó 29-én kelt adásvevési szerződést, a megvett beltelek részre vonatkozó vázlatrajzot, mindkettő a társ tulajdonosokkal aláirva.

Egyházmegyénk közgyűlése a fenesi 2-ik iskola épitésére alkalmas telek vételére vonatkozó adásvételi szerződést s vázlatrajzot ugy általában a presbyterium e vétel körüli eljárását helyeslő tudomásul veszi, a maga részéről a szerződést és vázlatot jóváhagyja s a vételi ügylet vég megerősitése czéljából az összes iratokat a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

28. Fenes községi lelkész és gondnok a fenesi második iskola felépitésére vonatkozólag beterjesztik az épület tervét és költségvetését, az ács és kőmüves iparossal megkötött szerződéseket.

A tervet és költségvetést egyházmegyei épitész Veress Károly megvizsgálta, szabályszervü tervet készitett, mely szerint a tanterem az eredetileg tervezettnél nagyobb lesz, a konyhából nyer nagyobbitást, s az ablakok elhelyezésére nézve is változtatást tett.

A tervet ezzel a változtatással elfogadandónak, azonban a kőmüves és ács iparossal már megkötött szerződéseket pótolandónak tartja olyformán, hogy nevezett vállalkozók egy évi jótállásra kötelezteszenek.

Egyházmegyei épitész a tervbe bevette a padgerendák és a tető szarufák méreteit is, a többi mint 4 öl széles épület a tervbe ki irt fa vastagságot igényli.

Az iskola épület terméskő alapra vályogfallal, cserépfedéllel van tervezve 1026 frt 50 kr legmagasabb költségvetéssel, melyből az egyháztagokra kivetés utján (5) öt osztályba sorozással 807 frt nyer fedezetet, az ezen felüli összeget a politikai község fogja fedezni.

Bemutatják az egyénenkénti kivetést, mely szerint 8 frt, 6 frt, 4 frt, 2 frt, 1 frtot vetettek ki az egyház tagokra.

Jelentik, hogy a tanitói fizetést 300 frtban állapitották meg, a dijlevelet azonban csak később a nyári közgyűlésre terjesztik be, — hogy azonban jelesebb tanitót nyerhessenek, már most kérik az egyházmegyét, hogy 100 frt állandó államsegélyt eszközöljen ki részükre

Egyházmegyénk közgyűlése a Veress Károly egyházmegyei szakértő terve szerinti épitkezést hagyja jóvá s utasitja a fenesi presbyteriumot, hogy az ács és kőmüves iparossal már megkötött szerződéseket ennek megfelelőleg egészitse ki, tőlök az épités befejezésétől számitott 1 évre jótállást követeljen, ézt a szerződésbe kösse ki.

Egyebekben a presbytériumi és egyházközségi közgyűlési határozatokat az épitési költségből 807 frtnak az egyénenkénti kivetés szerint az egyháztagokra kivetését jóváhagyja, annak beszedésére a presbytériumot felhatalmazza.

Tudomásul veszi egyszersmind, hogy a tanitói fizetést a fenesi presbyterium 200 frtban állapitotta meg, az államsegélyre nézve azonban addig mig a tanitói dijjlevél beterjesztve, a tanitói állás betöltve nem lesz, egyházmegyei közgyűlésünk a vallás és közoktatásügyi minister vonatkozó rendelete értelmében, mi intézkedést sem tehet.

29. Az anti ev. ref. presbytérium és egyházközségi közgyűlés az egyházi adókulcsot a f. évi január 1-től számitott 3 évre, tehát 1899. január 1-ig ismét elfogadta s annak kötelező megerősitését kéri.

Azon adókulcsot, mely szerint:

a) Minden házaspár tekintet nélkül arra, hogy van-é vagyona vagy nincs, évenként fizet 2 frt azaz kettő forintot, tehát személyenként 1 — 1 frtot.

b) Minden hold föld után (1100 □ ölével számitva) fizetendő 3 liter buza, 2 ½ liter alj gabona (földadó).

c) Minden sorszámmal biró ház után fizetendő 8 liter buza, 5 liter alj gabona (házadó.)

d) Minden ingatlan vagyonnal nem biró házaspár tartozik fizetni 5 liter buzát és 5 liter alj gabonát —

egyházmegyénk közgyűlése megerősiti és 1896. január 1-től 1899. január 1-ig terjedő 3 év tartamára kötelező erőre emeli.

30. Beterjesztetett az árpádi egyház részéről azon ujadó kulcs, melyet ugy a presbytérium mint az egyházközségi közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyja és 5 évi idő tartamra, vagyis 1896. január 1-től 1901. január 1-ig

kötelező erőre emeli az árpádi egyház tagjaira vonatkozólag azon egyházi adókulcsot, mely szerint:

a) az egy fertály földdel birók 3 frtot, 45 liter buzát, 22 ½ liter aljgabonát;

b) a félfertály földdel birók 2 frtot, 30 liter buzát, 15 liter aljgabonát;

c) Házzal és zsellér járandósággal birók 50 krt, 30 liter buzát, 15 liter aljgabonát;

d) Egyedül házal birók 1 frtot, 15 liter buzát, 7 ½ liter aljgabonát;

e) Lakók és cselédek 50 krt, 15 liter buzát, 7 ½ liter aljgabonát tartoznak fizetni évenként egyházi adó gyanánt.

31. A szakáli egyház azon közmunkákat, melyeket eddig a lelkészi föld megmunkálása és egyéb dijlevélben kikötött szolgálmányok által teljesitettek a hivek, a lelkész részére fizetendő évi 50 frttal szándékozik megváltani.

Ezen eljárást a presbytérium és egyházközségi közgyűlés helyben hagyta; a lelkész pedig örömmel elfogadja, mert nem lesz kénytelen ezután a rosszul és késedelmesen teljesitett ingyen munka miatt hiveivel osztozkodni, s a hivek is szivesebben emelik ily módon a rájuk eső terhet.

Az évi 50 frt lelkészi közmunka váltságot ugy akarják fedezettel ellátni, hogy

a) minden földadó forint után 20%-os pótadót;

b) minden ház után 20 krt;

c) minden ingatlannal nem biró egyház tagra 40 krt szándékoznak évenként kiróvni.

Egyházmegyénk közgyűlése a szakáli lelkész részére fizetendő évi 50 frt közmunka váltságot a maga részéről 5 évi idő tartamra vagyis 1896. jannár 1-től 1901. január 1-ig azon okból, mert az a lelkészre előnyös; az egyház tagokon pedig igazságosabban oszlik meg a közteher a multakhoz képest jóváhagyja és tudomás vétel és végleges eldöntés végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti, mert ez a lelkészi dijlevélre tartozó ügy.

A fedezetül szolgáló kivetési kulcsot pedig minthogy az ellen senki fellebbezést nem adott be az egyházi törvény 253. §-a értelmében végérvényesen megerősiti.

32. A széplaki leányegyház roskadozó iskolájának javitására engedélyt kér. A javitást helybeli hozzáértők vállalták el 80 frt kikötött

összegért, melyet a kötvényeken kint levő pénzből szándékoznak fedezni.

Benyujtatott a széplaki leányegyház folyó 1896. évi költség előirányzata is Tóth István felügyelő lelkész aláirásával.

A költségelőirányzat mérlege igy van összeállitva:

I. Fedezet	662 l. buza;	62 l. tengeri;	82 frt 30 kr.
II. Szükséglet	—	—	162 „ 24 „
Maradvány:	662 l. buza;	62 l. tengeri;	79 frt 94 kr.

Egyházmegyénk közgyűlése a széplaki leányegyháznak megadja az engedélyt arra, hogy roskadozó iskola épületét 80 frt kialkudott költség mellett kijavittassa; s ezen költséget kiadott, kötvényen levő pénzének bevonásával fedezheti.

A beterjesztett költségelőirányzatot azonban nem hagyhatja jóvá közgyűlésünk, mert az, hogy ha a szükséglet nagyobb, mint a fedezet, a két összeg közötti különbség nem *maradvány*, hanem hiány, melyet pótolni kell, mert a 79 frt 94 kr. hiányt a mai árak mellett a kitüntetett gabona mennyiség nem fedezheti.

33. A boros-sebesi lelkész választásra vonatkozó, beterjesztett ügyiratok szerint a beadott 80 szavazatból Csák József 39, — Szabó József 41 szavazatot nyert, tehát Szabó József 2 szótöbbséggel boros-sebesi megválasztott lelkesznek jelentetett ki.

E választás ellen Máthé József és társai felebbezéssel éltek, de panaszukat visszavonták s a lelkész választásban megnyugodtak.

Különben ugy a minősitett pályázók megállapitása, mint maga a választás törvényesen folyt le.

Egyházmegyénk közgyűlése Szabó Józsefet a boros-sebesi lelkészi hivatalban megerősiti a 65—1875, illetve 64—1891. számu egyházmegyei végzésre való hivatkozással.

34. Felvétetett a szintyei leányegyház érdekében Nagy Sándor felügyelő lelkész beadványa, melyben annak felemlitése után, hogy Szintyén a ref. lelkek száma 235-re; a magyar nyelvü lakosok száma 300-ra tehető; hogy az 1895—6-ik iskolai évben a szintyei ev. ref. iskolába járt ev. ref. 27, ág. h. ev. 7, unitárius 1, róm. kath. 5, gör. kath. 1, gör. kel. 4 és igy összesen 45 növendék; hogy az egyház tagjai a tanitói javadalmazáshoz évenként 130 forintot fizetnek, a 4 kat hold föld jövedelme 40 frt, a tandijból évi 30 frt, s igy összesen 200 frt biztositottnak tekinthető: azt kéri, hogy engedélyezze egyházmegyénk közgyűlése a szintyei tanitói fizetésnek államsegélylyel 400 forintra leendő

kipótlását és mert jelenleg Szintyén nincsen okleveles tanitó, pályázat utján pedig nem is remélhető, hogy 200 frtos javadalmazás mellett okleveles alkalmas tanitó vállalkozzék, maga az egyházmegye próbálja kieszközölni ezen tanitói állomás részére az államsegélyt

Egyházmegyénk közgyűlése ugy hitfelekezeti, mint különösen magyar nemzeti szempontból nagyon fontosnak tartja, hogy Szintyén, az ev. ref magyar nyelvü iskolában — mert ott több magyar nyelvü iskola nincsen — okleveles tanitó alkalmaztassék, mi egyedül államsegély kinyerése utján eszközölhető.

Tehát utasitja közgyűlésünk kérelmező felügyelő lelkészt, hogy a községi előljáróság által hitelesitett népességi kimutatást, a szintyei leányegyház vagyoni állapotát feltüntető okmányt, melyben ki legyen emelve, mennyi fordítható biztosan a tanitói javadalmazásra, a főszolgabirói hivatal által hitelesitett alakban minél hamarább az esperesi hivatalhoz terjeszsze be.

Az esperesi hivatalt pedig felkéri közgyűlésünk, hogy az államsegély kieszközlésére kitüzött záros határidő letelte előtt eszközölje ki a fótiszteletü püspöki hivatal jóváhagyását és a kérvényt, minden szükséges felszereléssel együtt, Aradmegye főispánja után, Aradmegye közigazgatási bizottságához adja be, mert a nemzetiségek elboritással fenyegető áradata között, a magyarságnak ezen ujabb időben képződött, hitfelekezetünk segélyforrásaiból ápolt kicsiny szigete csak is okleveles és hivatásának magaslatán álló tanitó alkalmazása által tartható fenn továbbra is.

35. A bihari egyházmegye pártolás végett megküldi 57—1895. sz. határozatát, melyben azt inditványozza, hogy az egyházközsegi közgyülések mindenütt — tehát a 2000 lelken alul levő egyházközségekben is — választott tagokból álljanak ; hogy a választott képviselők mint eddig a presbyterekkel együtt alkossák az egyházközségi közgyűlést; hogy a választott képviselők száma ne legyen több, mint a választott presbyterek számának kétszerese.

Egyházmegyénk közgyűlése a testvér-egyházmegyének inditványát melegen pártolja az egyházi törvény 19-ik §-ának második kikezdésében foglalt indokolás alapján.

36. A szent-leányfalvai egyház nevében lelkész és kántor azt kérik, hogy engedjen közgyűlésünk nekik időhaladékot hátralékban levő közalapi és egyetemes egyházi költség tartozásaik lefizetésére.

Kérelmüket azon körülmény felemlitésével támogatják, hogy igye-

keztek volna ezen köteles tartozásaikat az 1895. év folyamán törleszteni, mit mutat azon körülmény, hogy az előirányzatba a megfelelő összeget felvették, de csak 75 frtot tudtak törleszteni, mert egyrészről épületeiknek alapzatát a férgek annyira összerongálták, hogy a kidülés veszélye fenyegette őket; másrészről a padlás szakadt le, melynek helyreállitása halaszthatatlan sürgősséggé vált. Mindezeken felül az egyház, hogy alkalmas tanitót nyerhessen: a tanitói fizetést 150 forinttal emelte.

Egyházmegyénk közgyülése a szent-leányfalvai egyháznak a reá nehezedett váratlan terhekre való tekintetből megengedi, hogy a 11—1895. sz. e. m. végzés alkalmazásának mellőzésével;

a) a szent-leányfalvai egyház egyetemes egyházi költség hátralékából a reá évenként kivetett ilynemü költségnek ugy a folyó, mint a következő években mindig csak másfélszeres összegét fizesse mindaddig, mig ily természetü hátráléka teljesen kiegyenlitve lesz;

b) azonban a szent-leányfalvai presbyteriumnak szigoru kötelességül szabja, hogy egyházuk közalapi hátralékát a folyó évi járulékkal együtt, e folyó 1896-ik évben fizesse be, mert a közalapi járulékot a hivektől minden évben beszedték, vagy legalább tartoztak volna beszedni, s az ily külön meghatározott rendeltetésü pénznek más czélokra való könnyelmü elköltése: okvetlenül fegyelmi megtorlást von maga után.

37. Az árpádi egyház presbyteriuma és egyházközségi közgyülése Debreczeni József leánytanitó fizetését az ő személyéhez kötve, évi 50 frttal javitani elhatározta, melynek fedezetül szolgál a község által adott 200 frt iskolai segély.

Egyházmegyénk közgyülése örömmel veszi tudomásul az árpádi egyháznak a tanügy érdekében tanusitott, ezen nemes felfogásra mutató szép elhatározását s azt méltányolva, az árpádi presbyterium 7—1896. febr. 20., valamint az egyházközségi közgyülés 2—1896. márczius 17 számu végzéseit megerősiti, s kötelező erőre emeli.

Debreczeni József leánytanitótól elvárja, hogy az egyházi előljáróságnak iránta mutatott jóakaratu segedelmét tanitói kötelességeinek odaadó és buzgó teljesitésével igyekezzék viszonozni és meghálálni.

38. Asztalos Ferencz berek-böszörményi leánytanitó, Peleskei Dániel tamásdai vegyes iskola tanitó és orgonista kántor, Nagy Miklós pankotai vegyes iskola tanitó beterjesztett okmányaik alapján, (oklevél,

szolg. biz. és választ jzőkönyv), hivatali állásukban való végső megerősitésüket kérelmezik.

Folyamodó tanitókat az e. t. 431. §-a értelmében s az 57—1892 sz. egyházmegyei végzésben foglalt kötelezettségeik világos kikötésével, állásukban egyházmegyénk közgyűlése véglegesen megerősiti.

39. Aradi lelkész és gondnok beterjesztik az aradi presbyterium 1896. évi január hó 12-én s az egyházközségi közgyűlés 1896. évi január hó 19-én tartott gyűléseikből hozott azon határozataikat, mely szerint lelkészük fizetését 200 frttal javitották, mellékelik az uj dijlevelet 3 példányban s bemutatják az eddigi lelkészi fizetés összegét igazoló kimutatást is.

Az aradi lelkészi fizetés javitása lehetséges volt a nélkül, hogy e czimen az egyháztagok terhe növekedett volna.

Kérik az uj dijlevélnek az egyházmegye általi megerősitését.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatokat jóváhagyja, a lelkészi módositott, illetőleg uj dijlevelet megerősiti s az egyházi törvények 253. §-a értelmében, végmegerősités végett, a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

40. Sipos János b.-ujlaki lelkész csekély javadalmazására s nehéz családi viszonyaira hivatkozással, 100 frt államsegélyt kér.

Egyházmegyénk pártolja folyamodó kérvényét; — mivel azonban az eddigi államsegély összege csupán 380 frt, melyből folyamodónál kisebb javadalmu lelkészek és tanitók 45—30 frttal segélyeztetnek, ezen államsegélyből részére segélyt nem szavazhat meg, mihelyt azonban a kilátásba helyezett magasabb államsegély folyóvá tétetik, abból folyamodót részesiteni fogja.

Egyben folyamodót — megnyugtatására — értesiti, hogy az egyetemes konvent megbizásából, a lelkészi javadalmakról készitett kimutatásban a belényes-ujlaki lelkészi jövedelem 116 frt pótlásra van előjegyezve.

41. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesitésére

Széll Kálmán esperes elnöklete alatt, a jegyzők közbejöttével, Balogh Elek és Böszörményi Lajos tanácsbirák felkéretnek.

Hitelesitették április 25. 26. napjain Széll Kálmán ev. ref. esperes, dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos tanácsbirák.

A 20, 21, 24-ik számokat jegyzette Kozma Zsigmond tanügyi bizottsági jegyző.

A 12, 19, 25, 26, 27, 28, 39, 40-ik számokat jegyzette Hadházy Kálmán világi főjegyző

A többi számokat jegyzette: Balog Ambrus lelkészi főjegyző.

Mindezen számoknak az illető jegyzők egyszersmind előadói is voltak.

Jegyzőkönyv

mely felvétetett a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye 1896 április 9-ikén Nagy-Szalontán tartott birósági üléséről.

Jelenvoltak: Széll Kálmán esperes és Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Balog Ambrus ugy is mint előadó és jegyző, Márk Ferencz, Böszörményi Lajos, Sipos Imre, Hajdu Elek, Tisza István és Dr. Balogh Elek tanácsbirák.

42. Olvastatott az 1895 szeptember 14-ikén Debreczenben tartott egyházkerületi bíróságnak Kutasi Ferencz fellebbezése folytán hozott következő itélete:

„Az első foku bíróság itéletét Kutasi Ferencz tanitóra vonatkozólag indokainál fogva helyben hagyja, egyszersmind az összes ügyiratokat a nagyszalontai egyházmegye fegyelmi bíróságához azon utasitással küldi vissza, hogy Asztalos Ferencz tanitó ügyében is hozzon itéletet.“

„Okai: mert a C) alatti panasz a b-böszörményi egyháztanács 14 tagja részéről mind a két tanitó ellen kérte a fegyelmi vizsgálat elrendelését; mert E) alatt Asztalos Ferencz tanitó is védekezett; mert a 352—1895. számu esperesi, fegyelmi vizsgálatot elrendelő végzés mind a két tanitó ellen elrendelte a vizsgálatot; végre mert az F) alatti vizsgálati jegyzőkönyv szerint a vizsgálat mind a két tanitó ellen foganatositttatott: — ez okból a marasztaló vagy felmentő itéletnek Asztalos Ferenczre is kikellett volna terjesztetnie.“

Előadó az ügyiratok alapján ismerteti az Asztalos Ferencz ügyének állását, s az előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyénk bírósága zárt ülésben a következő itéletet hozta:

Asztalos Ferencz b.-böszörményi tanitót egyházmegyénk bírósága felmenti.

Okai. Igaz ugyan, hogy a b.-böszörményi presbyterium 14 tagja a Kutasi Ferencz fegyelmi ügyével kapcsolatban Asztalos Ferencz tanitó ellen is kéri a fegyelmi vizsgálat elrendelését, mely kérelem esperes ur által teljesittetett, s igy a vizsgálat Asztalos Ferencz viselkedésére is kiterjesztetett, mely eljárás magának az ügynek természetéből folyt, mert két tanitó egymás ellen való torsalkodása forgott szőnyegen; de ugyanazon eljárás ugy a vizsgálatot elrendelő esperesnek, mint a vizsgálatot a helyszinén teljesitő biztosoknak részrehajlatlanságát is igazolja: azonban panaszosok már a vizsgá-

latot kérő beadványukban is kifejezik, hogy ők Kutasi Ferenczet tartják a viszálkodás felujitójának, midőn azt mondják, hogy „annyival inkább kérik a törvényes vizsgálatot megindítani, mivel daczára annak, hogy tiszteletes Budai János lelkész ur nagyon jól tudja, hogy a viszálkodás elkezdője ismét Kutasi, illetőleg Kutasiné, tudja azt is, hogy ők a hibásak — mégis Kutasiékat pártolja.“ Ugyanezen beadványban panaszosok világosan azt irják, hogy „Asztalos Ferencz tanitó urat mi békeszerető, engedékeny, józan életü s átalában követésre méltó maga viseletü embernek ismerjük, és mint a multkor, most is teljesen ártatlannak tartjuk“.

A vizsgálat során is Kutasi Ferenczen kivül — ki a a maga hibáit minden áron ellenfelére szerette volna engesztelhetetlen makacssággal átháritani — senki Asztalos Ferencz ellen vádat nem emelt.

Az F. 6. alatti levél által pedig kétségbe vonhatatlanul igazolva lett, hogy az egyszer már békebirói uton lecsillapitott viszálkodást Kutasiné kezdte ujra: mindezek alapján Asztalos Ferenczet fel kellett menteni.

Ezen itélet nyilt ülésben kihirdettetett.

43. Közigazgatási birósági ülésen tárgyalás alá vétetett tamásdai lakos Gazsó Juliánna kérelme, mely szerint ő, mint a községi nyári menedékháznak vezetője azon okból, hogy ő mint ilyen, tanitással is foglalkozik: feloldást kér azon párbér fizetésének kötelezettsége alól, mely a tamásdai presbyterium által reá kivettetett.

Az előadó előterjesztésének, — a személyesen megjelent folyamodó és a presbyterium képviseletében megjelent lelkész nyilatkozatának meghallgatása után, biróságunk zárt ülésben a következő itéletet hozta:

Biróságunk nem ad helyet folyamodó kérésének és folyamodó a reá párbér czimén kivetett törvényes egyházi adót megtartozik fizetni.

Okai: Azon körülmény, hogy folyamodó, mint a tamásdai ev. ref egyházközségnek önálló tagja, egyszersmind a nyári menedékháznak is vezetője: neki magának csak is javára szolgál, e nemü munkássága folytán anyagi előnyben részesül; tehát egyátalában nem nyujt sem alapot, sem okot arra nézve, hogy a reá törvényesen kivetett egyházi adó fizetése alól fölmentést nyerjen.

Ezen itélet nyilt ülésben felek előtt elnökileg kihirdettetett.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes, elnök.

Balog Ambrus,
egyházmegyei főjegyző.

Tárgymutató.

1. Gyűlési képviselők igazolása B. A.
2. Jelentés a meg nem jelenőkről. B. A.
3. Tanácskozás sorrendjének megállapitása. B. A.
4. Hadházy Kálmán főjegyzővé lesz. B. A.
5. Balog Ambrus tagja lesz a lelkészi gyámintézeti választmánynak. B. A,
6. Szavazás elrendelése világi aljegyzőre. B. A.
7. Szathmári Zsigmond tagja lesz a számvevő széknek B A.
8. Tétessék közzé, kik a tagjai a különböző bizottságoknak. B. A.
9. Esperes jelentése a vallás-erkölcsi és anyagi állapotról. B. A.
10. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről. B. A.
11. Esperes jelentése a skontró ügyekről. B. A.
12. Esperes számadása a hivatalos pénzekről H. K.
13. Nagyváradi leány-internatus ügye. B. A.
14. Közalapi bizottság jelentése. B. A.
15. Lelkészegyesület javaslata az egyházmegyei lelkészi gyámintézetről. B. A.
16. Számadás az egyházmegyei pénztárról. Hátrálékosok. B. A.
17. 1896. évi költség-előirányzat. B. A.
18. Egyházkerületi képviselők megválasztása. B. A.
19. Lelkészi gyámintézet számadása. H. K.
20. Tanügyi bizottság jelentése. H. Zs.
21. Zih Károly egészségtana nem ajánltatik. K. Zs.
22. Sonkolyosi állami leányiskola bérszerződése B. A.
23. Missziói bizottság jelentése B. A.
24. Biharmegye közigazgatási bizottságának 1171—1894. számu rendelete. K. Zs.
25. Jánosfalvai állami iskola ügye. H. K.
26. Számvevőszék jelentése. H. K.
27. Fenesi iskola részére telekvásárlás. H. K.
28. Fenesi iskola épités. H K.
29. Anti egyházi adó-kulcs. B. A.
30. Árpádi egyházi adó-kulcs. B. A.
31. Szakáli egyház a lelkészi közmunkát megváltja. B. A.
32. Széplaki iskola javitása és költség-előirányzat. B. A.

33. Szabó József boros-sebesi lelkészszé lesz B. A
34. Szintyei iskola államsegély ügye. B. A.
35. Bihari egyházmegye inditványa az egyházközségi közgyűlésről. B. A.
36. Szentleányfalvai egyház hátrálékainak ügye. B. A.
37. Debreczeni József árpádi tanitó fizetésjavitása. B. A.
38. Asztalos Ferencz, Peleskei Dániel, Nagy Miklós tanitók megerősitése. B. A.
39. Aradi lelkészi dijlevél. H. K.
40. Sipos János államsegélyt kér. H. K.
41. Hitelesitő bizottság kinevezése. B. A.
42. Fegyelmi bíróság itélete Asztalos Ferencz ügyében. B. A.
43. Közigazgatási bíróság itélete Gazsó Juliánna egyházi adó ügyében. B. A.